

Binden of Boeien?

**Programma bestrijding
jeugdcriminaliteit
Amsterdam**

Plan van aanpak in het
kader van het convenant
grote stedenbeleid

Inhoud

	Pagina
1 Inleiding	1
2 Probleemsignalering Jeugdcriminaliteit	4
3 Beleidskader en concrete aanpak	7
Vooraf	7
1 Integraal Veiligheidsbeleid en Jeugdcriminaliteit	7
2 Politiebeleid	8
3 Justitie	9
4 Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Reclassering	10
5 Jeugdhulpverlening	10
6 Preventief Jeugdbeleid	11
7 Onderwijs	11
8 Werk	12
4 Concrete doelstellingen en effecten	14
1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten	14
2 Grotere variatie in straffen	14
3 Perspectief op werk	15
4 Cliëntgerichte hulpverlening	15
5 Veilig schoolklimaat	15
6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek	15
5 Organisatie en procedure	16
5.1 Organisatie	16
5.2 Procedure	16
6 Evaluatie	17

Bijlage 1: Projectbeschrijvingen

1 Inleiding

Grondslagen van het beleid

Natuurlijk heeft het Amsterdamse bestuur zo zijn idealen over de positie van jongeren in de stad. Amsterdam dus, als een plek waar jonge mensen veilig opgroeien, goed onderwijs kunnen volgen, hun talenten op allerlei gebieden kunnen ontwikkelen en hun sociaal-economische bestemming vinden. Amsterdam ook als een smeltkroes van gemotiveerde jongeren van heel verschillend pluimage.

Natuurlijk ziet het bestuur ook het echte Amsterdam. Het Amsterdam waar een aanzienlijk deel van de jongeren uit de boot is gevallen of dat dreigt te doen. Manifestaties daarvan zijn jeugdcriminaliteit, schoolverzuim en schooluitval, hoge werkloosheidspercentages, opvoedings- en taalachterstanden. Problemen dus die een stevige en integrale aanpak vereisen.

Als hoeksteen en ijkpunt voor het te voeren beleid hanteert de gemeente Amsterdam het leerstuk van de sociale binding. In het kort gezegd komt dit er op neer dat jongeren die deviant gedrag vertonen of in een maatschappelijk kwetsbare positie dreigen te verkeren een perspectief kan worden geboden door hen een voldoende positieve binding te verschaffen met de maatschappelijke hoofdstroom. Zo'n binding ontstaat door een goede relatie met familie en vrienden, door deelname aan scholing, het arbeidsproces, sport, religie en cultuur, door het uitzicht op een hoopvolle toekomst en door een geloof in de normen en waarden van de bestaande maatschappij. Slaagt het sociale bindingsproces, dan zal voor het overgrote deel van de betreffende jongeren gelden dat aan het deviante gedrag een einde komt dan wel dat de maatschappelijk kwetsbare positie wordt opgeheven. Alle maatregelen en plannen die in het kader van dit actieprogramma aan de orde worden gesteld kunnen dus eenvoudig worden geijkt aan de hand van het antwoord op de vraag: wat is de bijdrage aan welke vorm van sociale binding voor de beoogde doelgroep? Is zo'n antwoord onmogelijk, dan deugt de maatregel niet. Wil het voorgestelde beleid ook maar een kans van slagen hebben dan dienen tevens duidelijke verantwoordelijkheden te worden afgebakend voor specifieke problemen.

Iedere jongere doorloopt op één of andere wijze de keten: gezin - school - werk. Deze keten valt op zijn beurt weer onder te verdelen in een flink aantal tussenschakels. Waar het hier om gaat is dat jongeren bij elk van die schakels te maken kunnen krijgen met specifieke problemen die dus ook oplossingen vergen uitsluitend toegesneden op de betreffende fase. Veelbelovende maatregelen, een schakel te vroeg of te laat ingezet, kunnen op zo'n manier van elk effect gespeend blijven. Het uiteindelijke streven van de gemeente Amsterdam richt zich op een programma dat voorziet in een dekkend maatregelenpakket gericht op alle relevante problemen waar jongeren in de keten school - gezin - werk mee kunnen worden geconfronteerd. Maar zover is het nog lang niet. Allereerst dient de samenwerking te worden gezocht van partners die hun verantwoordelijkheid voor de oplossing van een specifiek probleem kunnen en willen vertalen in een gerichte aanpak.

Het moge duidelijk zijn dat de gemeente Amsterdam hier geen allesomvattend 'Masterplan Bestrijding Jeugdcriminaliteit' presenteert compleet met vastgepinde doelstellingen, middelen en eindtermijnen. Los van de vraag of dergelijke Masterplannen überhaupt geschikt zijn om jeugdproblematiek te bestrijden, toont de

praktijk vooralsnog veel te veel witte plekken ter rechtvaardiging van zo'n ambitieuze totaalaanpak.

Gebrek aan informatie en gebrek aan voldoende draagvlak verhinderen vooralsnog de ontwikkeling en uitvoering van maatregelen die alle relevante problematiek in bovengenoemde ketenbenadering kunnen bedienen. Enig geduld is dus een vereiste.

Ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit kiest Amsterdam dan ook nadrukkelijk voor een groeimodel. De uitgangspunten daarbij luiden als volgt.

1 Informatie is cruciaal

Het credo 'vroegtijdig, snel en consequent' dat de commissie Van Montfrans voor probleeminterventies adviseert, wordt door de gemeente Amsterdam van harte onderschreven. Vroegtijdig ingrijpen bij jongeren die probleemgedrag gaan vertonen is in de huidige situatie veelal niet mogelijk vanwege een groot gebrek aan relevante informatie. De komende jaren worden dan ook aanzienlijke inspanningen verricht om een informatienetwerk op poten te zetten dat:

- . vroegtijdige signalering van probleemgedrag en probleemgebieden mogelijk maakt;
- . interventies per individuele jongere bewaakt;
- . geschikt is voor de evaluatie van (deel)beleid;
- . open staat voor samenwerkingspartners.

2 Het goede is goed genoeg

De tijd voor grootschalig experimenteren is voorbij. Alleen maatregelen en projecten die bewezen hebben tot de genoemde effecten te leiden komen in aanmerking. De herkomst van dergelijke maatregelen of projecten is daarbij van ondergeschikt belang. Als de gemeente Amsterdam in de komende jaren ergens op de keten wordt geconfronteerd met problemen waarmee nog geen ervaring is opgedaan, zal voor de oplossing dus eerst in het land worden gezocht naar een aanpak die zijn sporen heeft verdiend. Pas een gebrek daaraan laat ruimte voor experimenten.

3 Samenhang en samenwerking

Samenhang en samenwerking zijn essentiële onderdelen van het groeimodel. Uitgaande van de bestaande kernaanpak worden steeds logische delen toegevoegd. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan territoriale uitbreiding van een aanpak die zich in een bepaald deel van de stad reeds bewezen heeft. Het uiteindelijke doel is, zoals gezegd, een maatregelenpakket dat de gehele relevante problematiek op de keten thuis - school - werk bestrijkt. Daarvoor wordt stapsgewijs de samenwerking gezocht met vele tientallen partners. Van groot belang daarbij is ook de jongeren zelf en hun ouders hierbij te betrekken en op hun verantwoordelijkheden aan te spreken. Om te voorkomen dat de samenhang van het beleid in gevaar komt zal de gemeente het voortouw nemen bij de regie.

4 Draagvlak

Amsterdam is een ingewikkelde stad, ook als het gaat om de bestrijding van jeugdcriminaliteit. Van gemeentewege zijn hierbij alleen al - naast de Centrale stad - zestien stadsdelen, negen politiedistricten en vijfentwintig politiewijkteams betrokken. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, de scholen en de jeugdhulpverlening. Als voorwaarde voor een succesvol beleid dat uitgaat van een groeimodel zal dus de komende jaren krachtig gestreefd worden naar het creëren van een groot en breed draagvlak onder de tientallen potentiële

betrokkenen. Uitbreiding is pas mogelijk als de uitvoerenden volledig achter de voorgestelde aanpak staan.

5 Jaarlijkse cyclus

Voor de bewaking, voortgang en evaluatie van het beleid wordt uitgegaan van een jaarlijkse cyclus. In september/oktober van elk jaar wordt een verslag gepresenteerd waarin een - te formeren - centrale projectgroep rapporteert over de aanwending van de beschikbare middelen in het voorgaande jaar en ingaat op de resultaten van de diverse acties en projecten. Dit verslag zal tevens steeds een programma bevatten waarin concrete maatregelen worden gepresenteerd ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit in het komende jaar. Voor wat betreft het voorliggende verslag betreft dit dus het jaar 1996.

De samenwerkende partners geven zichzelf een heldere opdracht mee die tegelijkertijd als hoofddoelstelling ten aanzien van het voorgenomen beleid kan gelden. Kernachtig samengevat: **jongeren zitten op school of zijn aan het werk.** De jongeren zelf worden daarbij niet van verantwoordelijkheid ontslagen. Voor hen geldt: hulp voor wie wil maar niet kan en straf voor wie kan maar niet wil. Het hoofddoel is nog lang niet bereikt. Tot die tijd richten alle inspanningen zich op een samenhangende aanpak waarbij alle betrokkenen precies weten wat ze geacht worden te doen.

2 Probleemsignalering Jeugdcriminaliteit

Van de 225.000 jongeren in de leeftijdscategorie tot 25 jaar die Amsterdam momenteel telt komt slechts een gering percentage jaarlijks in aanraking met de politie. Een analyse van politieke gegevens over het jaar 1994 geeft het hierna volgende - eerste - inzicht.

Aantal aanhoudingen van jongeren tot 18 jaar in 1994: 3.863.

Van deze jongeren was 16 procent van het vrouwelijk geslacht. Bezien naar leeftijdsverdeling kan worden geconstateerd dat de aanhouding in 88 procent van de gevallen een 13-17 jarige betrof. Zeer jonge kinderen uit de leeftijdscategorie 8-12 jaar maken dus 12 procent van de geregistreerde Amsterdamse jeugdcriminaliteit uit.

Aanhoudingen naar delictsoort 12-17 jarigen

Straatroof	156
Overval	24
Overig geweld	463
Inbraak	235
Diefstal van/uit auto	291
Zakkenrollen	158
Diefstal brom-/fiets	253
Overige diefstallen	1.125
Overige vermogensdelicten	114
Overige criminaliteit	421
Overig	623
Totaal	3.863

Geconstateerd kan worden dat het aandeel geweldsdelicten met 16 procent een - gezien de jeugdige leeftijd van de verdachten - substantieel aandeel van de stedelijke jeugdcriminaliteit uitmaakt. Bij inbraak of diefstal van een auto was 10 procent van de jongeren betrokken. Als zorgwekkende constatering geldt dus dat tenminste een kwart van de aangehouden jeugd wordt verdacht van een strafbaar feit uit een zware delictscategorie.

De Amsterdamse jeugd is in toenemende mate multi-etnisch samengesteld. Vergeleken met de bevolkingssamenstelling valt in de registratie van aanhoudingen een oververtegenwoordiging te constateren van jongeren van allochtone afkomst. Binnen deze categorie betreft het onevenredig vaak Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse jongeren.

Ter completering van dit beeld zal het niet verbazen dat de meeste aanhoudingen plaatsvinden in gebieden waar ook veel jongeren woonachtig zijn: Nieuw-West, Oost en Zuidoost. Daarnaast kunnen ook veel delicten worden vastgesteld in het centrum van de stad, het traditionele uitgaanscentrum.

Bovenstaande cijfers vormen slechts een milde afspiegeling van de werkelijkheid.

Zoals bekend worden lang niet alle jongeren die een strafbaar feit plegen door de politie aangehouden. Uit 'self report'-onderzoek blijkt immers dat ruim 40 procent van de jongeren woonachtig in de grote steden jaarlijks één of meer delicten op zijn geweten heeft. Het gaat dan in het algemeen om vrij 'lichte' vormen van gelegenheidscriminaliteit, zoals vernieling, zwartrijden en winkeldiefstal, die worden gepleegd uit verveling of een zucht naar spanning en sensatie. De meeste van deze jongeren zullen zich ontwikkelen tot min of meer normale, geïntegreerde burgers. Maar daar gaat het hier niet om. Geconstateerd kan immers worden dat een ruime meerderheid van de Amsterdamse jongeren een eerste stap zet in een zeefproces waarin op de verschillende niveaus groepen jongeren dreigen af te glijden naar steeds frequenter en steeds zwaarder crimineel gedrag. Voor wat betreft dit actieplan zijn de volgende groepen daarbij relevant.

a De preventiegroep

Verreweg de grootste categorie van naar schatting ruim 70.000 Amsterdamse minderjarigen en jongvolwassenen. Het betreft hier een categorie die de komende 15 jaar, met een verwacht groeipercentage van 25 procent, sterk gaat toenemen. Daarnaast komen ook steeds meer 7-12 jarigen met criminaliteit in aanraking, zodat ook aan de 'onderkant' een toename te verwachten valt. De preventie-jongeren beschikken in het algemeen nog over goede tot redelijke contacten met hun omgeving en vertonen op alle terreinen geen stelselmatig afwijkend gedrag. Ongeveer 40 procent zegt wel eens problemen thuis of op school te hebben gehad waarvoor de helft hulp heeft gezocht bij een deskundige buitenstaander. De strafbare feiten, gepleegd door de preventiegroep bestaat, zoals gezegd, voornamelijk uit gelegenheidscriminaliteit waarvoor bij de meesten met het vorderen van de leeftijd de belangstelling geleidelijk afneemt. Een deel echter biedt geen weerstand aan het schudden van de zeef en zakt door naar de risicogroep.

b Risicogroep

Deze groep van naar schatting maximaal 12.000 Amsterdamse jongeren en jongvolwassenen laat zich kenmerken door het sleutelwoord 'afhaken'. Schoolverzuim is eerder regel dan uitzondering, schooluitval dreigt en bij de wat ouderen is het werkloosheidspercentage onevenredig groot. Hoewel deze jongeren in het algemeen nog geen zware delicten plegen komen zij door een grote pleegfrequentie van lichtere delicten relatief vaker in aanraking met de politie. De onthechting van de maatschappelijke hoofdstroom kenmerkt zich voor de risicogroep tevens in regelmatig alcohol- en druggebruik, gokken en een vriendenkring waarvan zich een groot deel in dezelfde situatie bevindt. Deze jongeren zijn een stap verwijderd van de 'maatregelengroep'.

c De maatregelengroep

Bij de meeste jongeren uit deze groep van naar schatting maximaal 3.000 Amsterdamse jongeren ontbreekt het ten ene male aan een rooskleurig toekomstperspectief. Het streven naar een maatschappelijke carrière is hier verwisseld voor het lidmaatschap van een sub-cultuur bestaande uit werkloze schooluitvallers die ontdekt hebben dat het plegen van delicten lonend kan zijn. Inkomen wordt verworven uit inbraken, autodiefstal en roof, delicten die door deze groep in zeer frequente mate worden gepleegd. Wapenbezit, alcohol en soft- en harddruggebruik zijn zeer hoog. Vaak is ook sprake van psychische problemen en is de relatie met het gezin ernstig verstoord. Een groot deel van deze jongeren is van niet-Nederlandse i.c. Marokkaanse afkomst. Onder hen neemt alcohol- en drugsgebruik de laatste jaren sterk toe. De maatregelengroep heeft in het algemeen reeds meerdere malen kennis gemaakt met de politiele-,

justitiële- en hulpverleningscyclus.

d Zwerfjongeren

Los van bovenstaand omschreven groepen die in oplopende mate worden gekenmerkt door delinquent gedrag, zou deze probleemsignalering niet compleet zijn zonder aandacht te besteden aan de groep zwerfjongeren. Dit zijn $\pm$ 500 jongeren in de leeftijd 13-23 jaar die om wat voor reden dan ook thuisloos zijn geworden en derhalve op straat, met name in het centrum, rondzwerven. Vaak komen zij van buiten Amsterdam.

Deze groep kan in drie categorieën worden onderscheiden:

- de zorggroep; jongeren met een continue zorgbehoefte veroorzaakt door verslaving, zwakbegaafdheid of psychiatrische problematiek;
- de perspectiefvollen; jongeren die in korte tijd op een goed spoor te zetten zijn en kunnen doorstromen naar de reguliere jeugdhulpverlening;
- de 'vallen-en-opstaan'; jongeren met wie op korte termijn geen maar op langere termijn wel resultaten te bereiken zijn. Hun gedrag wordt gekenmerkt door 'vallen-en-opstaan', vooruitgang en terugval en wisselende motivatie.

Zwerfjongeren lopen een grotere kans in aanraking te komen met criminaliteit, niet alleen omdat zij nauwelijks over regulier inkomen beschikken, maar tevens omdat zij per definitie niet worden omringd door traditionele zorgkaders zoals gezin, school en een stabiele vriendenkring.

Aandachtsgebieden

Gegeven de hierboven verstrekte typering van de Amsterdamse jeugdcriminaliteit en rekening houdend met de grote toename in het aantal jongeren in de komende 15 jaar in bepaalde delen van de stad zal de aanpak zich - in aflopende volgorde van prioriteit - richten op de hierna genoemde aandachtsgebieden.

- Slotervaart/Overtoomse Veld, Geuzenveld/Slotermeer, Osdorp, Bos en Lommer, De Baarsjes;
- Zeeburg: met name de Indische Buurt;
- Oost: met name de Transvaalbuurt;
- Zuidoost: Bijlmerhoogbouw;
- Noord: Vogelbuurt;
- Oud-West: Westerpark: nog nader te bepalen buurten;
- Binnenstad: nog nader te bepalen lokaties;
- Rivierenbuurt, De Pijp: nog nader te bepalen buurten, Zuid: Stadionpleinbuurt, Hoofddorppleinbuurt.

3 Beleidskader en concrete aanpak

Vooraf

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het beleidskader waarbinnen de hier voorgestelde aanpak gaat plaatsvinden. Daarnaast zullen de concrete maatregelen, behorende bij de planvorming, in beknopte vorm aan de orde worden gesteld. In de bijlagen vindt nadere specificatie op projectniveau plaats. Van belang hierbij is de vermelding dat met opzet niet het reguliere jeugdbeleid als invalshoek heeft gediend. Een beschrijving van de talloze maatregelen en acties die het reguliere Amsterdamse jeugdbeleid kenmerken draagt het risico in zich het zicht op de grote lijnen van het hier voorgestelde te verliezen. Daarom worden hier uitsluitend beleid en planvorming met betrekking tot jeugd en veiligheid behandeld die een, op het reguliere beleid, aansluitend en aanvullend karakter dragen.

1 Integraal Veiligheidsbeleid en Jeugdcriminaliteit

De aanpak van jeugdcriminaliteit is vanaf het begin een belangrijk punt geweest in het integrale veiligheidsbeleid (IVB) van Amsterdam. Dit geldt zowel voor het stedelijk beleid als voor dat van de stadsdelen. De eerste voortgangsnotitie IVB (oktober 1993) zegt: "Te gemakkelijk glijden kansarme groepen jongeren af naar de criminaliteit. Het belang om daar preventief en repressief wat aan te doen is tweeledig: de criminaliteit die voortkomt uit de groepen jongeren dient vanzelfsprekend bestreden te worden; anderzijds kan onze samenleving het zich niet permitteren groepen jongeren dermate kansloos op te laten groeien, dat er haast geen andere optie dan de criminaliteit is.

De nadruk op jeugdcriminaliteit in het veiligheidsbeleid is logisch. Het integrale veiligheidsbeleid legt immers de prioriteit bij die vormen van onveiligheid die het meest rechtstreeks de burgers raken, en die direct verband houden met het wijdverbreide en nog steeds toenemende onveiligheidsgevoel. Anderzijds geldt dat jonge ouders verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de veel voorkomende criminaliteit. De aanpak die Amsterdam gekozen heeft met als kern het project 'Nieuwe perspectieven voor jongeren op achterstand' doet volledig recht aan de principes van het IVB. Integraliteit staat immers voor een brede aanpak waarbij:

- een probleem, problematisch gebied of een problematische bevolkingscategorie vanuit zoveel mogelijk invalshoeken tegelijkertijd en in samenhang wordt aangepakt;
- iedere persoon, organisatie - particulier of publiek - die een bijdrage kan leveren partij is;
- elk terrein waarop rust, vrede of veiligheid een rol speelt erbij hoort: handhaving, sociaal beleid, beheer van de openbare ruimte, wonen, etc..

In het Programmakkoord 1994-1998 krijgen leefbaarheid en veiligheid hoge prioriteit. Integrale aanpak van leefbaarheid en veiligheid zijn daarom zo van belang, omdat zij vooral het resultaat zijn van beleid op andere terreinen, zoals werkgelegenheid, onderwijs, stedenbouw, volkshuisvesting en openbaar vervoer, aldus het akkoord. Dit is dezelfde benadering als die van het Grote stedenbeleid. Dit gezamenlijke beleid van de regering en de stad biedt dan ook goede kansen op verdere uitwerking en realisatie van het integrale veiligheidsbeleid.

2 Politiebeleid

De Amsterdamse politie heeft in 1991 de justitiële afwikkeling van jeugdige verdachten gedecentraliseerd, met als belangrijkste overweging dat een persoons-gerichte aanpak van jeugdige daders in hun directe omgeving tot de beste resultaten leidt. Van de politie mag verwacht worden dat zij haar wijk kent en snel en slagvaardig zaken kan signaleren en oppakken. Bovendien is door de decentralisatie de rechtstreeks inzetbare capaciteit belangrijk vergroot. Hoewel de decentralisatie met de nodige strubbelingen gepaard is gegaan, zoals een niet altijd even soepel verlopende deskundigheidsoverdracht en een moeizame communicatie tussen de verschillende decentrale niveaus, beschouwt de politie haar in het algemeen als een goede beweging die bekrachtigd dient te worden.

Grote winstpunten zijn de sterk gegroeide aandacht voor preventie van jeugduitval en jeugdcriminaliteit gekoppeld aan de sociale leefomgeving van de jongeren die directe en gepaste interventies beter mogelijk maken.

Inmiddels heeft de Amsterdamse korpsleiding 'jeugd' voor 1996 tot korpsdoelstelling benoemd. Terugdringing van de jeugdcriminaliteit krijgt dus in de komende jaren prioritaire aandacht hetgeen investeringen eist op een drietal terreinen.

- 1 Personeel en structuur:
 - specialisatie op decentraal niveau;
 - centrale ondersteunende coördinatie (beleidsadvisering, uitvoeringsondersteuning, etc.).
- 2 Randvoorwaarden:
 - deskundigheidsbevordering;
 - informatie en registratie.
- 3 Externe partners:
 - overleg en afstemming;
 - stimuleren betere samenwerking.

Voor de korte termijn 1996 en verder is een aantal concrete actiepunten geformuleerd die direct aansluiten bij de doelstellingen van het grote stedenbeleid.

In de keten thuis - school - arbeidsmarkt:

- betere aansluiting bij jeugdhulpverlening (bereikbaarheid, beschikbaarheid en bekendheid van jeugdhulpverleningsinstellingen);
- stimuleren ontwikkeling bureaus voor jeugdzorg;
- signaleren knelpunt problematiek acute plaatsing jongeren in residentiële instellingen;
- waar relevant stimuleren uitvoering Halt-sanctie op/rond school;
- invullen adoptiemodel voor scholen in Amsterdam;
- verder ontwikkelen van preventieprojecten voor leerlingen, ouders en lesgevers;
- invoering scholen-convenant in alle districten;
- in samenwerking met partners stadsbrede invoering van WOP-model;
- evalueren, ontwikkelen en - bij gebleken succes - ondersteunen van arbeidsperspectief projecten (Beware-Watch-Out, Werkstart, Supp-oost, etc.);
- stimuleren betere aansluiting en afstemming van taakstraffen en arbeidsperspectief projecten.

In het streven delinquent gedrag snel, vroegtijdig en consequent aan te pakken:

- directe schakel tussen politie-detentie en intake taakstraffen;
- analyse politie- en justitie septs ter bevordering van een eenduidig en consequent sepot-/verbaliseringsbeleid in samenwerking met het Openbaar

Ministerie;

- continue analyse van trends in jeugdcriminaliteit plus het snel ontwikkelen van een bijbehorende aanpak;
- in kaart brengen dadergroepen (harde kern en meelopers) en hiervoor projectmatig een politieke aanpak ontwikkelen en uitvoeren. Samenwerkingsproject politie en Openbaar Ministerie.

3 Justitie

Het Amsterdams Openbaar Ministerie beschikt sinds de reorganisatie in 1993 niet meer over een specialistische jeugdunit. De jeugdzaken worden verdeeld over alle units en in principe worden alle officieren als onderdeel van hun taak hiermee belast. Hierdoor krijgen jeugdzaken niet altijd de aandacht die ze verdienen. Naar aanleiding van Van Montfrans is een werkgroep ingesteld die concrete voorstellen formuleert op basis van de aanbevelingen die betrekking hebben op het Openbaar Ministerie. Om deze voorstellen op een goede wijze te kunnen invoeren, worden binnen de verschillende units officieren aangewezen die als aanspreekpunt voor jeugdzaken zullen fungeren. Voor het hele parket wordt een coördinator jeugdzaken aangewezen die, ondersteund door een beleidsmedewerker, wordt belast met de beleidsvoorbereiding en -bewaking en met het opbouwen en onderhouden van een sluitend netwerk.

Als speerpunten van het jeugdbeleid gelden:

- herstellen en uitbouwen van netwerken (politie, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdhulpverleningsinstanties, jeugdreclassering);
- in samenwerking met politie komen tot herformulering afdoeningsbeleid politie en Openbaar Ministerie;
- jaarlijks terugkerende jeugdcriminaliteitsanalyse in samenwerking met politie;
- het ondersteunen van de ontwikkeling van een cliënt-volgsysteem bij de Raad voor de Kinderbescherming in een pilot-omgeving. Hiermee krijgen Openbaar Ministerie en politie een bredere basis voor het nemen van beslissingen omtrent vervolging;
- verkorting van de doorlooptijden jeugdzaken; beoordeling door het Openbaar Ministerie binnen twee maanden, gemiddelde doorlooptijd zes maanden;
- via het officiërsmodel op zo groot mogelijke schaal opleggen van taakstraffen met een duidelijke - en snel uitvoerbare - justitiële stok achter de deur;
- het combineren van opleiding en/of arbeid met een vorm van nachtdetentie binnen de gemeentegrenzen;
- stimuleren van plaatsing jongeren in intensieve traject-begeleiding zoals Nieuwe Perspectieven (project);

Binnen het nieuwe jeugdbeleid van het Openbaar Ministerie is ook aandacht voor preventie. De volgende projecten zijn ontwikkeld in samenwerking met het Ministerie van Justitie en de gemeente Amsterdam:

- werken aan werk voor criminele jongeren;
- instrumentontwikkeling ten behoeve van veiligheid in scholen;
- deskundigheidsbevordering gastdocenten in het onderwijs;
- stimuleren naschoolse opvang basis-onderwijs.

Voor de inhoud van deze projecten wordt verwezen naar het hiertoe gesloten convenant.

4 Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Reclassering

Ook de Raad voor de Kinderbescherming heeft zojuist een ingrijpende reorganisatie achter de rug. Als uitvloeisel daarvan zijn strafzaken in het vervolg tot kerntaken verheven en heeft de Raad tevens de regie in de jeugdreclassering toebedeeld gekregen. De afdeling Strafbzaken is verantwoordelijk voor vroeghulp op het politiebureau aan jongeren bij in verzekeringstelling en doet summier of uitgebreid onderzoek naar individuele gevallen, zowel op eigen initiatief als op verzoek van het Openbaar Ministerie of de Kinderrechter.

Tenslotte organiseert de afdeling de uitvoering van taakstraffen. Het spreekt voor zich dat voor een goede uitvoering van het werk uitgebreide contacten met relevante actoren als politie, Openbaar Ministerie en hulpverlening van essentieel belang zijn.

De Jeugdreclassering - geen zelfstandige organisatie dus - wordt in Amsterdam gezamenlijk door de Raad en de Stichting Interculturele Jeugdzorg Amsterdam (SIJA) uitgevoerd. De Raad is, naast de uitvoering van taakstraffen, belast met de functies selectie, onderzoek en advies in strafzaken, terwijl de SIJA jongeren daadwerkelijk hulp en steun biedt tijdens en/of na de strafrechtelijke procedure.

Gestraften in de leeftijd 18-25 jaar behoren tot het taakgebied van de Reclassering. In de praktijk bestaat er echter een overlap met de activiteiten van de Raad en de SIJA. De verdere uitvoering van de planvorming geschiedt derhalve in overleg met bovengenoemde drie betrokkenen.

Speerpunten van het beleid:

- ontwikkeling, beheer en informatieverstrekking cliënt-volgsysteem waarin alle politie-, justitie- en hulpverleningscontacten (voor zover relevant) worden geregistreerd.
- ontwikkeling van een voor ieder toegankelijke databank/mediatheek met uitgebreide informatie over bestaande Amsterdamse mogelijkheden voor de aanpak van jeugdcriminaliteit (taakstraffen, Halt, maatregel hulp en steun, ondertoezichtstelling, preventieprojecten, etc.);
- jaarlijkse uitbreiding taakstraffen met tien procent;
- ontwikkeling gevarieerder aanbod leerstraffen, met name in de categorie middelzwaar;
- verbetering communicatielijnen politie - raad waardoor het meldingspercentage p.v.'s stijgt;
- analyse van de problematiek van aangehouden 12-minners plus, in samenwerking met de politie, de ontwikkeling van een mogelijke aanpak;
- verdubbeling op korte termijn van het aantal voorlichtingsrapportages.

5 Jeugdhulpverlening

Er zijn twee belangrijke ontwikkelingen in het kader van jeugd en veiligheid.

In de eerste plaats het opzetten van bureaus Jeugdzorg. In Amsterdam worden in de komende jaren vijf bureaus Jeugdzorg gevestigd waar de lichtere - niet geïndiceerde - vormen van hulpverlening in worden ondergebracht.

Hiertoe is besloten om:

- a. de herkenbaarheid, bereikbaarheid en samenwerking tussen de verschillende vormen van hulpverlening te verbeteren;
- b. een scheiding tot stand te brengen tussen plaatsende en opnemende instanties;
- c. een betere afstemming mogelijk te maken tussen hulpverlening en andere instanties zoals onderwijs, politie, stadsdelen en welzijnswerk.

Ten tweede het tekort aan opvangplaatsen voor jongeren. Deze problematiek is op diverse niveaus onderwerp van gesprek. Rondom de vorming van de bureaus Jeugdzorg is in dit opzicht het rapport 'Jeugdzorg in Spagaat' van belang. Dit

rapport is voor de verantwoordelijke bewindslieden aanleiding geweest de Tweede Kamer voorstellen te doen tot uitbreiding van de capaciteit.

Met de aanvaarding van de sociale bindingstheorie als hoeksteen van het Amsterdamse beleid ter bestrijding van de jeugdproblematiek komen de bureaus Jeugdzorg nieuwe stijl in de frontlinie te staan voor wat betreft vroegtijdige signalering en aanpak van ontkiemend probleemgedrag bij individuele jongeren.

6 Preventief Jeugdbeleid

Om tot meer samenhang in het versnipperde jeugdbeleid te komen is in het voorjaar van 1995 een eerste conferentie gehouden onder de noemer 'Jeugd Nu en Straks' waar ruim 150 deskundige deelnemers, direct betrokken bij het lokale jeugdbeleid, ideeën uitwisselden. Dat mondde uiteindelijk uit in een concept-agenda voor de Amsterdamse Jeugd met daarin zeven hoofdlijnen van (gewenst) beleid en per hoofdlijn enkele belangrijke, succesvolle of gewenste projecten.

Vanaf het najaar 1995 zal de centrale stad in overleg treden met de - voor grote delen van het jeugdbeleid verantwoordelijke - stadsdelen ter bespreking van de geformuleerde ideeën. Het sociaal-cultureel werk, ook een verantwoordelijkheid van de stadsdelen, zal ook vanuit de 'Jeugd Nu en Straks'-aanpak bij het preventief jeugdbeleid worden betrokken.

Doel is convenanten af te sluiten die vorm geven aan een samenhangend jeugd-beleid. Afspraken die betrekking hebben op plannen in het kader van het grote stedenbeleid worden in het 'groeimodel' opgenomen. De aanpak Jeugdbeleid Nu en Straks kan tevens gezien worden als onderdeel van het proces van draagvlak-verbreiding. In de komende jaren zullen op dit gebied dan ook diverse activiteiten ontwikkeld worden zoals:

- vervolgconferenties;
- afsluiting convenanten;
- publikaties over specifieke deelterreinen;
- richtlijnen voor te ontwikkelen beleid;
- voorlichtingsbijeenkomsten;
- de vormgeving van concrete speerpuntprojecten.

7 Onderwijs

In 1994 is een modelaanpak ontwikkeld voor een structurele aanpak van de veiligheidsproblematiek op scholen. Directe aanleiding hiervoor was een onderzoek naar leerlinggeweld in het voortgezet onderwijs waaruit bleek dat grote aantallen leerlingen zich binnen de schoolsituatie schuldig maakten aan crimineel, agressief of ordeverstoring gedrag. Omdat criminaliteitsbestrijding alleen een te eenzijdig uitgangspunt van werken werd geacht is gekozen voor een brede aanpak.

In het ontwikkelde model is een onderscheid gemaakt tussen drie niveaus van preventie:

- de aanpak van geweld en het herstel van de veiligheid in school: tertiaire preventie;
- het bewaken van de veiligheid en het voorkomen van onveiligheid: secundaire preventie;
- het bevorderen van het algemeen sociaal-pedagogische klimaat binnen de school: primaire preventie.

Bovenstaand model, waarbij intensief wordt samengewerkt tussen lesgevers, gemeente en politie en het Openbaar Ministerie, is inmiddels integraal overgenomen door de landelijke commissie 'Voorkoming en bestrijding geweld in scholen'. Inmiddels zijn in verschillende stadsdelen activiteiten ondernomen die - bij

gebleken succes - op termijn volgens het groeimodel stadsbreed zullen worden ingevoerd.

Genoemd kunnen worden:

- Veiligheidsconvenant Westelijke Tuinsteden, met wederzijds vastgelegde afspraken over de aanpak en bestrijding van onveiligheid binnen de scholen;
- Voorlichtingsproject 'Criminaliteit pas ervoor op', gericht op 12-14 jarigen;
- Leerlingencontract Amsterdam-Oost, met een aantal basisafspraken tussen school en leerling inzake het gedrag.

Als nieuwe initiatieven gelden:

- 1 aanstellen toezichthouders/activiteitenbegeleiders ter bevordering van de veiligheid op en de binding aan school (Melkertbanen);
- 2 training schoolleiding/schoolteams;
- 3 onderzoek criminaliteitspreventie basis onderwijs. Ook hier zijn signalen van toenemende onveiligheidsproblemen;
- 4 stimuleringsbudget ontwikkeling schoolgebonden veiligheidsplannen;
- 5 activiteiten ter versterking sociale binding school-leerling. Zoals het aanbieden van binnenschoolse huiswerkactiviteiten, sport, ontspannings- en culturele activiteiten.

8 Werk

Het reguliere lokale werkgelegenheidsbeleid gaat met behulp van de Jeugdwerk-garantiewet en Melkertbanen in de komende jaren duizenden banen scheppen voor jongeren en langdurig werklozen. Het behoeft hier verder nauwelijks betoog dat dit beleid, bij gebleken succes, per definitie een grote bijdrage gaat leveren aan de sociale binding en derhalve tevens aan de veiligheid in de stad. Omdat een groot deel van de te scheppen banen in de sfeer ligt van een verbeterde veiligheid en leefbaarheid kan op dit gebied zelfs een dubbelslag worden geslagen.

Voor probleemjongeren, die zeer moeilijk bemiddelbaar zijn, zal een extra inspanning moeten worden verricht. Amsterdam heeft inmiddels gerichte ervaringen opgedaan met de arbeidstoeleiding (Pep-team, Supp-oost, Beware-Watch-Out, WOP, etc.) van randcriminele jongeren en jongeren met justitiële antecedenten.

De politie heeft in deze projecten het voortouw maar werkt nauw samen met GSD, Arbeidsbureau en stadsdelen.

In Amsterdam-West is speciale aandacht voor de doelgroep van Nieuwe Perspectieven en het project Werkstart/JOC binnen het arbeidsbureau vormgegeven. Op basis van een specifiek consulentschap binnen het AB-Nieuw West (convenant gemeente-AB) kan aan 100 jongeren per jaar individuele trajectbemiddeling worden geboden. Deze aanpak "op maat" is voor het succes van de projecten een belangrijke voorwaarde.

Tenslotte zijn binnen projecten van de reclassering vormen van arbeidstoeleiding en beroepsscholing in een situatie van detentie ontwikkeld (bijvoorbeeld project Havenstraat).

Genoemde lokale ervaringen met specifieke arbeidstoeleiding en -bemiddeling voor jongeren met criminele antecedenten hebben aanleiding gegeven tot de gedachte dat de gevolgde methodiek van individuele trajectbegeleiding ook stadsbreed vruchten kan afwerpen.

Op initiatief van de politie (Bureau Sociale Integratie) is in een breed overleg

tussen de politie Amsterdam, NV Werk, Arbeidsvoorziening Amsterdam/Zaanstreek/Waterland, de Sociale Dienst Amsterdam, de Stichting COP, Reclassering Nederland, de werkgroep Justitie-Arbeid (o.a. Nieuwe Perspectieven en Werkstart/JOC) een projectplan voor een stedelijke aanpak van arbeidstoeleiding en -bemiddeling voor de beoogde doelgroep uitgewerkt.

Zeker nu een aantal projecten wordt versterkt en uitgebreid naar andere gebieden is uitvoering van dit plan een essentiële conditie voor een effectieve bestrijding van jeugdcriminaliteit.

Natuurlijk staat of valt deze aanpak met het openstellen van voldoende vacatures door de lokale werkgevers, met name in het bedrijfsleven.

4 Concrete doelstellingen en effecten

Zoals in de inleiding reeds werd gemeld valt de hoofddoelstelling van het Amsterdamse programma ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit te omschrijven als:

"Het streven naar een stedelijke samenleving waarin **alle** jongeren op school zitten of aan het werk zijn".

Met deze bewust ruim gehouden omschrijving willen de samenwerkende partners benadrukken dat jeugdcriminaliteit alleen aangepakt kan worden met een benadering waarbij de sociale binding aan de Amsterdamse samenleving van de gehele jeugd betrokken is. Het totale beleid voor het bereiken van de hoofddoelstelling zal uiteindelijk bestaan uit vele tientallen samenhangende maatregelen, acties en projecten.

Hieronder wordt een eerste nadere uitsplitsing vermeld van meer concrete doelstellingen, afgeleid van de hoofddoelstelling. Daarbij behoort ook een inschatting van de verwachte effecten. Uiteindelijk komt deze benadering uit op projectniveau waar zowel doelstelling als effect zeer concreet zullen worden weergegeven. Hiervoor wordt verwezen naar de projectbladen in de bijlagen behorend tot dit rapport.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

Daarvoor is nodig:

- een vroegtijdige signalering van jongeren die delinquent gedrag vertonen;
- een snelle en consequente afhandeling van jeugdzaken door de politie;
- consequent reageren van het OM op strafbare feiten gepleegd door jongeren;
- streven naar een effectief en consequent sanctioneringssysteem voor jeugdige daders van strafbare feiten;
- betere registratie van politie- en justitiecontacten jongeren;
- vergroten expertise politie met betrekking tot aanpak jeugdcriminaliteit.

Verwachte effecten:

- vermindering recidive;
- vermindering aantal first-offenders.

2 Grotere variatie in straffen

Daarvoor is nodig:

- een evenwichtig en voldoende aanbod van individueel aangepaste en snel uit te voeren taakstraffen;
- een snelle uitvoering van taakstraffen en leerstraffen binnen het officiers- of rechtersmodel;
- jongeren die strafbare feiten plegen of ernstig recidiveren en nieuw perspectief bieden en begeleiden bij hun terugkeer naar de maatschappij.

Verwachte effecten:

- vermindering recidive;
- toename aantal taakstraffen;
- reductie afhandelingstermijnen.

3 Perspectief op werk

Daarvoor is nodig:

- extra begeleiding bij werkervaringsprojecten;
- stimuleren arbeidstoeleiding probleemjongeren.

Verwachte effecten:

- jaarlijkse instroom arbeidsmarkt van 750 probleemjongeren.

4 Cliëntgerichte hulpverlening

Daarvoor is nodig:

- territoriaal uitbreiden intensieve interventieprojecten voor probleemjongeren;
- vroegtijdig signaleren van en reageren op probleemgedrag door de reguliere hulpverlening.
- opvang en begeleiding zwerfjongeren.

Verwachte effecten:

- vermindering jeugdcriminaliteit;
- vermindering probleemgedrag bij jongeren;
- vermindering aantal zwerfjongeren.

5 Veilig schoolklimaat

Daarvoor is nodig:

- tegengaan crimineel, agressief en ordeverstoring gedrag binnen de schoolmuren;
- bewaken van de veiligheid en het voorkomen van onveiligheid binnen de school;
- bevorderen van algemeen sociaal-pedagogisch klimaat binnen de school.

Verwachte effecten:

- minder probleemgedrag op scholen;
- versterking sociale binding school-leerling.

6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek

Daarvoor is nodig:

- zicht krijgen op de omvang van de jeugdproblematiek;
- signaleren van probleemgroepen;
- signaleren probleemgedrag op zeer jeugdige leeftijd;
- inventarisatie en beschikbaarstelling bestaande maatregelen en projecten;
- analyse actuele trends.

Verwachte effecten:

- bewustmaking betrokkenen;
- gerichte inzet van de diverse interventies;
- evaluatie van beleidsmaatregelen;
- een doelmatiger aanpak van jeugdproblematiek.

5 Organisatie en procedure

5.1 Organisatie

Bij een actieplan als dit zijn veel instellingen, organisaties en bestuurslagen betrokken. Sommige vallen onder de verantwoordelijkheid van een stadsdeel en andere zijn verantwoording schuldig aan het centrale stadsbestuur of ministeries. Er zijn bovendien instellingen betrokken die niet onder directe en formele verantwoordelijkheid vallen van welk openbaar bestuur dan ook.

Om samenwerking tussen deze diverse organisaties op het hoogste niveau vorm te geven is een interbestuurlijke opzet nodig met posities voor portefeuillehouders van de Centrale Stad, dagelijks bestuurders van de betrokken stadsdelen, de leiding van het Openbaar Ministerie en de korpsleiding van de regiopolitie, opdat gezamenlijk verantwoordelijkheid kan worden gedragen.

De leden van de bestuurlijke groep zorgen in hun eigen lijn, dat afspraken en contracten tot stand komen en zien toe op de uitvoering. Ieder houdt derhalve de eigen verantwoordelijkheid. Daar waar knelpunten en problemen niet of niet uitsluitend binnen de eigen verantwoordelijkheid kunnen worden opgelost worden deze aan de orde gesteld in de vergaderingen van de regiegroep. De regiegroep als totaal bewaakt de uitvoering van het plan van aanpak volgens planning en draagt de eindverantwoordelijkheid voor het behalen van de resultaten.

Een dergelijke interbestuurlijke regiegroep bestaat reeds in het kader van het project 'Nieuwe Perspectieven'. Derhalve wordt voorgesteld de bestaande regiegroep - waar nodig aangevuld met betrokken bestuurders - te belasten met de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de plannen in het kader van Jeugd en Veiligheid.

De interbestuurlijke regiegroep wordt bijgestaan door een ambtelijk vooroverleg. Dit is een niet te omvangrijke groep waarin vertegenwoordigers van de leden van de interbestuurlijke regiegroep zitting hebben. Deze groep treedt namens het bestuur op bij de dagelijkse gang van zaken. Zij ontwikkelt gezamenlijk beleid, inventariseert structurele problemen en legt deze voor aan de interbestuurlijke regiegroep. De voorzitter van dit overleg is tevens contactpersoon voor het Rijk.

5.2 Procedure

Dit eerste jaarplan wordt per 10 oktober volgens afspraak bij het Kabinet ingediend onder voorbehoud van goedkeuring door het driehoeksoverleg en het gemeentebestuur. De Wethouder Maatschappelijke- en Gezondheidszorg, annex Jeugdzaken en Volksontwikkeling zal het plan op korte termijn in het kader van de consultatie over het stedelijk beleid 'Jeugd Nu en Straks' met de stadsdelen bespreken. Tevens wordt het plan behandeld in de lokale subdriehoeken. Nieuwe afleveringen van het jaarplan zullen opnieuw aan het driehoeksoverleg en het gemeentebestuur worden voorgelegd.

6 Evaluatie

Over de effecten van het in te zetten beleid zal stelselmatig verantwoording worden afgelegd in de jaarlijkse voortgangsrapportages. De gegevens die deze evaluatie oplevert zullen tevens worden betrokken bij de formulering van acties, projecten en maatregelen voor het nieuwe projectjaar of continuering.

Als basis voor bovengenoemde totaal-evaluaties dienen voortgangsrapportages die alle deelnemende projecten jaarlijks worden geacht te leveren. Voorwaarde is dat hierin, waar mogelijk, kwantitatieve gegevens worden gepresenteerd ter onderbouwing van de bereikte effecten.

Daarbij past wel de kanttekening dat vanwege de huidige zwakke informatiepositie lang niet altijd over - voor evaluatiedoeleinden ter zake doende - gegevens beschikt kan worden. Bij een geslaagde versterking van de informatiepositie, niet voor niets een speerpunt van het beleid, zal dit bezwaar na verloop van tijd vanzelf verdwijnen.

Als tweede kanttekening geldt, dat moet worden voorkomen dat al te veel financiële middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van beleid dan wel onderzoek naar effecten. Dit laatste zal uitsluitend geschieden indien strikt noodzakelijk.

Bijlage 1:
Projectbeschrijvingen

Inhoud

	Pagina
1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten	1
1.1 Verbetering communicatie Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming	1
1.2 Informatie-analyse sepotbeleid politie en justitie om te komen tot sepot/verbaliserings-richtlijnen	2
1.3 Optimalisering voorlichtingsrapportages Raad voor de Kinderbescherming	3
1.4 Cliënt-volgsysteem	4
1.5 Verkorting doorlooptijden	5
1.6 Training vakdeskundigheid jeugddeskundigen bij Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming op decentraal niveau	6
2 Grotere variatie in straffen	7
2.1 Uitbreiding leerstraffen	7
2.2 Uitbreiding werkstraffen	8
2.3 Uitbreiding HALT-afdoeningen	9
2.4 Opleggen taakstraffen via officiersmodel	10
2.5 Nachtdetentie	11
3 Perspectief op werk	12
3.1 Evaluatie en kwaliteitsverbetering arbeidsperspectief-projecten politie	12
3.2 Stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling	13
4 Cliëntgerichte hulpverlening	15
4.1 Aanpak criminaliteit onder zwervjongeren	15
4.2 Implementatie en uitbreiding Nieuwe Perspectieven	17
4.3 Voorbereiden uitbreiding Nieuwe Perspectieven	18
4.4 Ontwikkeling en evaluatie Unitur	20
5 Veilig schoolklimaat	21
5.1 Uitbreiding convenants-aanpak scholen v.o.-scholen	21
5.2 Stimuleren van het maken van veiligheidsplannen v.o.-scholen	22
5.3 Instrumentsontwikkeling ten behoeve van veiligheid in scholen	24
5.4 Binding-versterkende activiteiten	25
5.5 Aanstelling additioneel personeel in kader Melkertregeling	26
5.6 Implementatie adoptiemodel scholen - politie	27
5.7 Voorlichting op school aan leerlingen, ouders en onderwijsgevend personeel	28
5.8 Deskundigheidsbevordering gastdocenten primair en voortgezet onderwijs	29
5.9 Stimulering deelname anti-agressietrainingen	30
5.10 Onderzoek veiligheidsproblemen basisscholen en behoefte aan naschoolse opvang	31
6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek	32
6.1 Analyse trends in daad- en dadergroepen	32
6.2 Verbetering informatiepositie jeugdcriminaliteit	33
6.3 Databank reactiemogelijkheden	34

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.1 Verbetering communicatie Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming

Een daadkrachtige en snelle interventie na aanhouding van een jongere vereist een intensievere samenwerking tussen de partners Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming.

Tegen middejarigen opgemaakte processen-verbaal worden onvoldoende gemeld bij de Raad. De Raad zal door voorlichting over het werk van de Raad en terugkoppeling van de resultaten van de meldingen hierop invloed uit kunnen oefenen. Het Openbaar Ministerie moet beter op de hoogte worden gesteld van de reactiemogelijkheden (o.a. taakstraffen). De problematiek van de aangehouden 12-minners zal worden geanalyseerd. Omdat deze jongeren niet door het Openbaar Ministerie kunnen worden vervolgd, moeten de Raad en de politie in onderling overleg bezien welke oplossingen mogelijk zijn.

Plan van aanpak:

- 1 op beleidsniveau afsprakenkader maken over zei wat meldt en aan wie;
Openbaar Ministerie: coördinatiebureau Jeugdzaken;
politie: coördinatiepunt Jeugdzaken (in oprichting);
Raad: unitleiding strafzaken.
- 2 De organisatie zo inrichten dat deze afspraken uitgevoerd kunnen worden.
Openbaar Ministerie: aanspreekpunt Jeugdzaken (4x OvJ en parketsecretaris);
politie: decentrale jeugdcoördinatoren (32 wijkteams, 9 districten);
Raad: raadsonderzoeker/regiovertegenwoordiger (4x).

Doelstelling

Verbetering van de communicatie Openbaar Ministerie, politie en Raad.

Resultaat

Verhoging van het meldingspercentage (50% van alle meldingen).

Snellere reactie op strafbare feiten.

Inzicht in problematiek 12-minners.

Organisatie

Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

December 1995: instellen werkgroep.

Februari 1996: advies werkgroep.

Maart 1996: formalisering afspraken.

Financiën

fl. 90.000,- op jaarbasis (middelen en personeel voor de drie betrokken partners)

Evaluatie

Maart 1997: tussentijdse evaluatie.

Maart 1998: eindevaluatie.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.2 Informatie-analyse sepotbeleid politie en justitie om te komen tot sepot/verbaliserings-richtlijnen

Uit recente evaluaties is gebleken dat geen inzicht bestaat in de praktijk van het politie- en justitiesepot. Wat wel duidelijk is, is dat van de door de politie aangehouden minderjarigen bijna de helft door de politie en van die helft eenderde door justitie middels sepoten worden heengezonden. Richtlijnen voor sepotbeleid zijn dringend gewenst om zowel consequente strafrechtspleging binnen de politie en het OM mogelijk te maken, als om het politie- en justitiebeleid op elkaar af te kunnen stemmen. Inmiddels is daartoe overleg tussen Openbaar Ministerie, politie en Raad gestart. Afstemming zal tevens plaatsvinden met de te ontwikkelen beleidslijnen door de commissie 'OM en Van Montfrans'.

Doelstelling

Hoofddoel

Een justitiële reactie op jeugdcriminaliteit die zo vroegtijdig, snel en consequent als mogelijk plaatsvindt.

Subdoelen

- Inzicht krijgen in politie- en justitiepraktijk met betrekking tot seponeren strafzaken aangaande jongere verdachten.
- Formuleren en invoeren van richtlijnen voor seponerings- en vervolgingsbeleid.
- Bewerkstelligen van een betere afstemming/samenwerking tussen politie en justitie.

Resultaat

Alle aangehouden jongeren worden volgens de geformuleerde richtlijnen op dezelfde wijze justitieel behandeld.

Effect

Door betere afstemming is de directe justitiële reactie op jeugdcriminaliteit eenduidig en consequent, wat de daadkracht van repressief ingrijpen versterkt.

Doelgroep

Alle aanwezige, maar niet geanalyseerde informatie ten aanzien van politie- en justitiesepoten over een vast te stellen periode.

Organisatie

Uitvoering

Korte termijn: onderzoek door een extern wetenschappelijk bureau.

Lange termijn: formuleren en invoeren richtlijnen sepotbeleid.

Uitvoerende organisaties

Politie en OM (trekkers), extern onderzoeksbureau (uitvoering).

Planning

Eind 1995/1996: uitvoering onderzoek.

Eind 1996/1997: formuleren en implementeren richtlijnen sepotbeleid.

Financiën

Onderzoek: fl 150.000,-.

Evaluatie

Na afronding onderzoek.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.3 Optimalisering voorlichtingsrapportages Raad voor de Kinderbescherming

Door de beperkte hoeveelheid personeel dat door de Raad kan worden ingezet voor de aanpak van de jeugdcriminaliteit en een te laag meldingspercentage van de politie, schiet de voorlichting over individuele gevallen aan het OM en de Kinderrechter op dit moment tekort. Nu er uitzicht is op het wegnemen van beide oorzaken, ligt het voor de hand de intensivering van de voorlichtingstaak van de Raad tot speerpunt te maken.

Doelstelling

optimalisering voorlichtingsrapportage Raad

Resultaat

Verdubbeling rapportages (na milieu-onderzoek) in 1996 t.o.v. 1995.

Alle minderjarigen krijgen vroeghulp bij in verzekeringstelling.

Organisatie

Afdeling strafzaken van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Maart 1996: benodigde personele uitbreiding bij Raad gerealiseerd.

Financiën

6 Formatieplaatsen, rechtstreeks aangevraagd bij Justitie.

Evaluatie

Januari 1997.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.4 Cliënt-volgsysteem

Het invoeren van een cliënt-volgsysteem, waarin alle politie- en justitiecontacten (en eventueel de daaruit voortgevloeide hulpverleningscontacten) worden geregistreerd, is een aanbeveling van de Commissie Van Montfrans. De noodzaak van invoering wordt door alle betrokkenen in Amsterdam onderschreven. Het is zeer waarschijnlijk dat dit systeem bij de Raad voor de Kinderbescherming zal worden geplaatst en toegankelijk zal zijn voor OM, politie en SIJA.

Genoemde instellingen zullen intensief overleg voeren over de vragen welke gegevens men wil registreren en hoe deze gegevens mogen worden gebruikt. Op zeer korte termijn moet duidelijk worden via welke weg dit systeem wordt gefinancierd. Daarnaast moet duidelijk worden of onmiddellijk met de ontwikkeling van dit systeem in Amsterdam kan worden gestart of dat men moet wachten op landelijke invoering van één systeem.

Doelstelling

Deugdelijke registratie van alle politie- en justitiecontacten van individuele minderjarigen.

Resultaat

Reacties op strafbaar gedrag worden vroegtijdiger, sneller en consequenter.

Organisatie

Raad voor de Kinderbescherming in nauwe samenwerking met politie, OM en SIJA.

Planning

Januari 1996: start overleg betrokken instanties.

Maart 1996: overeenstemming richtlijnen registratie.

Medio 1996: ontwikkeling systeem door automatiseringsdeskundigen (extern).

Eind 1996: proefdraaien.

Januari 1997: operationeel.

Financiën

P.M.

Evaluatie

Januari 1998.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.5 Verkorting doorlooptijden

Hoe langer de tijd is die gelegen is tussen het plegen van een strafbaar feit en het opleggen van een straf, des te minder zal de effectiviteit van deze op te leggen straf naar verwachting zijn. De opgelegde maatregel wordt dan nauwelijks als straf gevoeld voor de normoverschrijding en zal dus naar alle waarschijnlijkheid ook geen gedragsverandering met zich meebrengen.

Doelstelling

Het is, gezien het bovenstaande, van belang om snel en consequent te reageren op delinquent gedrag. Dus: lik op stuk geven bij normoverschrijdingen.

Met dit doel voor ogen wil het parket de doorlooptijden verkorten. In 75% van de jeugdzaken moet de behandeling binnen zes maanden na pleegdatum van het feit afgerond worden. In ieder geval zal het OM de zaken binnen drie maanden beoordelen.

Organisatie

Verkorting van de doorlooptijden kan op uiteenlopende wijzen worden verwezenlijkt. Op dit moment wordt daar op lokaal niveau door het OM in samenwerking met de kinderrechter op gestudeerd. Ook de landelijke werkgroep OM en Van Montfrans buigt zich over de verschillende mogelijkheden.

In ieder geval zal op grotere schaal dan tot nu toe het geval is taakstraffen worden opgelegd via het officiersmodel wat de gemiddelde doorlooptijd van jeugdzaken positief zal beïnvloeden (zie projectblad officiersmodel).

Planning

Op zo kort mogelijke termijn zullen voorstellen worden geformuleerd die dan zo spoedig mogelijk worden ingevoerd.

Financiën

Op dit moment is niet vast te stellen in hoeverre een andere wijze van afhandeling van zaken extra inspanning van medewerkers zal vergen, waardoor er extra formatie nodig zal zijn.

Evaluatie

Na een jaar zal worden gezien in hoeverre de doelstellingen zijn verwezenlijkt. De langere termijn doelstelling, de effecten van het lik op stuk beleid, zullen niet eerder dan aan het einde van de looptijd van het convenant kunnen worden geëvalueerd.

1 Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

1.6 Training vakdeskundigheid jeugddeskundigen bij Openbaar Ministerie, politie en Raad voor de Kinderbescherming op decentraal niveau

Recente evaluatie bij de politie heeft de decentralisatie van de afhandeling van jeugdzaken naar het wijkteam-niveau bekrachtigd; de politie kan nu een reactie op maat leveren die past bij de sociale context waarin de jongere zich bevindt.

Behandeling van jeugdzaken blijkt een specialistisch taakveld voor de politie.

Jeugddeskundigen aan de wijkteams behoeven zowel een aanvullende training in kennis en vaardigheden als een regelmatige update van informatie over ontwikkelingen in jeugddelinquentie en de aanpak daarvan.

Evenzo kwam het OM tot het inzicht dat de gehele afwezigheid van specifieke jeugd-deskundigheid (door het wegvallen van de jeugdunits) kwaliteitsverlies betekent. Sinds kort is binnen het OM een coördinatiebureau jeugdzaken operationeel en heeft elke geografische unit een officier aangewezen die als aanspreekpunt 'jeugdzaken' functioneert.

De Raad voor de Kinderbescherming voert de regie over de jeugdreclassering. Samen met andere uitvoerende organisaties bezint zij zich momenteel op haar werkwijze en taakstelling en de deskundigheid die de reclasserings-werkers daartoe behoeven.

Doelstelling

Hoofddoel

Verminderen jeugdcriminaliteit door een professionele politieke reactie.

Subdoelen

- Verbeteren kennis en vaardigheden van jeugdspecialisten op decentraal niveau.
- Overbrengen recente ontwikkelingen en trends in jeugdcriminaliteit opdat jeugdspecialisten reactie op maat kunnen geven.

Resultaat

Alle specialisten aan de wijkteams hebben voldoende deskundigheid en informatie om politietaak aangaande afhandeling jeugdzaken professioneel invulling te geven.

Effect

De politie weet de meest effectieve reactie in te schatten en jongeren aan te spreken. Dit vermindert recidive.

Doelgroep

Alle specialisten op decentraal niveau. OM en de Jeugdreclassering op decentraal niveau.

Organisatie

Uitvoering

Alle specialisten volgen op decentraal niveau studiedagen zowel intern binnen de eigen organisatie als met de gezamenlijke organisaties. Bovendien vormen deze decentrale samenwerkingspartners netwerken die regelmatig overleggen en casuïstiek bespreken. De specialisten worden door kwartaalbijeenkomsten en info-bulletins geïnformeerd over recente ontwikkelingen aangaande jeugdcriminaliteit en de justitiële reactie daarop.

Uitvoerende organisaties

Politie, OM, instellingen voor jeugdreclassering, trainingsinstituten, gastsprekers, etc.

Planning	Eind 1995, doorlopend 1996 en daarna.
Financiën	f 50.000 voor 1995; f 50.000 voor 1996.
Evaluatie	Na afronding cursus.

2 Grotere variatie in straffen

2.1 Uitbreiding leerstraffen

Een variatie aan leerstraffen is reeds beschikbaar, maar dient verder te worden uitgebreid. Gezien de aard van de jeugddelinquentie is in Amsterdam behoefte aan meer mogelijkheden in de categorieën middelzware en zware leerstraffen. In deze categorie is de Raad in samenwerking met de Stichting HVO, die ook de Kwartaalkursus organiseert, bezig intensieve groepstrainingen voor de aanpak van groepsdelicten en individuele trajectbegeleiding te ontwikkelen.

Doelstelling

Uitbreiding leerstraffen.

Resultaat

Betere aansluiting straf op aard delict en/of persoonlijkheid daders.

Minder recidive.

Organisatie

Buro Taakstraffen van de Raad voor de Kinderbescherming in samenwerking met HVO.

Planning

Maart 1996: instroom eerste deelnemers.

Juni 1996: volledig operationeel.

Financiën

fl. 90.000 op jaarbasis

(fl. 30.000,- :4 groepstrainingen met 6 jongeren = 24 deelnemers, fl. 60.000,-:intensieve trajectbegeleiding van 12 jongeren)

- 0,3 formatieplaats Buro Taakstraffen, rechtstreeks aangevraagd bij Justitie.

Evaluatie

Maart 1997: tussentijdse evaluatie (Buro Taakstraffen).

Maart 1998: evaluatie (extern).

2 Grotere variatie in straffen

2.2 Uitbreiding werkstraffen

Hoewel het aantal werkstraffen afhankelijk is van de bereidheid van het OM en de Kinderrechter om deze op leggen, zal de Raad voor de Kinderbescherming in de convenantsperiode streven naar een stijging in de uitvoering van het aantal werkstraffen met 10% per jaar. De Gemeente zal zich inspannen bij het creëren en/of beschikbaar stellen van projectplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen bij gemeentelijke diensten.

Doelstelling

Uitbreiding uitvoeringsmogelijkheden werkstraffen.

Resultaat

Jaarlijkse groei oplegging werkstraffen van 10%.

Minder recidive.

Organisatie

Buro Taakstraffen van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Oktober 1996: overleg Raad en OM over tempo groei.

Januari 1996: overleg Raad en Gemeente over werkplekken.

Juni 1996: realisatie capaciteitsuitbreiding.

Financiën

Gemeente: via reguliere middelen.

Raad: evenredige uitbreiding Buro Taakstraffen (1996: 0,5 formatieplaats, rechtstreeks aangevraagd bij Justitie).

Evaluatie

Jaarlijks.

2 Grotere variatie in straffen

2.3 Uitbreiding HALT-afdoeningen

Onlangs is een aantal nieuwe HALT-waardige delicten gedefinieerd. Dit betekent verruiming van diversie-mogelijkheden en taakverzwaring voor HALT. Hiervoor zijn tot en met 1998 twee extra medewerkers noodzakelijk.

Doelstelling

Meer jongeren die grensverkendend gedrag vertonen via een lik op stuk aanpak vroegtijdig corrigeren om erger te voorkomen.

Resultaat

Groei aantal HALT-afdoeningen met 30 procent.

Bespreking recidive.

Organisatie

Bureau HALT regio Amsterdam-Amstelland.

Planning

Volgens bedrijfsplan.

Financiën

1 fte 1996 - f 70.000

1 fte 1998 - f 70.000

Evaluatie

Jaarlijks in het kader van het Jaarverslag HALT.

2 Grotere variatie in straffen

2.4 Opleggen taakstraffen via officiersmodel

Bij de projectbeschrijving van verkorting doorlooptijden werd al kort aangegeven dat lik op stuk-beleid als reactie op strafbare feiten een grote voorkeur geniet. Daarnaast is er behoefte aan betere opvulling van het gat tussen een Halt-afdoening en de OM-afdoening en dagvaarding.

Doelstelling

Het op grotere schaal opleggen van taakstraffen via het officiersmodel waardoor er snel en consequent gereageerd wordt op strafbare feiten, de doorlooptijden worden verkort. Daarnaast wordt er op deze wijze aangesloten bij het idee van de Halt-afdoening, waarbij er zoveel mogelijk een relatie wordt gelegd tussen het feit en de opgelegde straf, waardoor een grotere preventieve werking ontstaat dan bij de meer traditionele sancties.

Organisatie

Er zal worden aangesloten bij de wijze waarop met deze manier van afdoening wordt geëxperimenteerd bij de parketten Den Haag en Rotterdam. Er wordt gebruik gemaakt van standaardinterventielijsten aan de hand waarvan op eenvoudige wijze valt vast te stellen voor welke feiten er welke taakstraf wordt opgelegd voor welk aantal uren. Op het politiebureau wordt de jeugdige voorzien van een oproep om op het parket te verschijnen alwaar hij te horen krijgt welke taakstraf zal worden opgelegd. Tegelijkertijd wordt nog op het politiebureau een dagvaarding meegegeven voor het geval de jeugdige aan deze oproep geen gehoor geeft.

De Raad voor de Kinderbescherming zal de uitvoering van de taakstraffen verzorgen.

Planning

In januari 1996 zal worden aangevangen met deze wijze van afdoen.

Financiën

Er wordt naar gestreefd alles binnen de reeds aanwezig formatie te kunnen organiseren.

Evaluatie

Na een jaar zal worden geëvalueerd op snelheid van afdoening, praktische haalbaarheid van deze denkwijze.

2 Grotere variatie in straffen

2.5 Nachtdetentie

Er is een tekort aan detentieplekken voor jeugdigen. Er is ook behoefte aan een nieuwe vorm van detentie waarbij jongeren overdag een opleiding kunnen volgen of kunnen werken waarbij ze zich 's avonds moeten melden bij een soort huis van bewaring of soort tuchthuis. Het liefst plekken in Amsterdam omdat dat de omgeving is waar de jongeren later ook weer in moeten functioneren.

Doelstelling

Het creëren van detentieplaatsen binnen de leefomgeving teneinde een goede alternatieve vorm van detentie te bieden, waarbij de mogelijkheid bestaat te werken of naar school te gaan. Op deze wijze worden optimale randvoorwaarden geschapen voor het resocialisatieproces.

Organisatie

Over de invulling van deze voorgestelde vorm van detentie zal met het Ministerie van Justitie nader overlegd moeten worden. De nieuwe Beginselenwet voor jeugddetentie zal het kader vormen waarbinnen nagedacht kan worden over alternatieve detentievormen. Deze wet is pas wetsvoorstel. Wanneer deze wet van kracht is kan worden gezien welke ruimte Amsterdam heeft om voorstellen van deze aard te verwezenlijken. Het idee is dat het een gezamenlijk project moet worden van Ministerie van Justitie, Justitie Amsterdam en de gemeente. De laatste zou kunnen zorgdragen voor geschikte huisvesting. Voor het dagprogramma zullen - indien nodig - de Raad voor de Kinderbescherming en de gemeente kunnen zorgen.

Planning

Afhankelijk van de organisatie zal de planning worden opgesteld. Daar is op dit moment nog niets van te zeggen.

Financiën

Het hiervoor benodigde bedrag wordt geschat op f 3.000.000.

Evaluatie

Bij de organisatie en de planning van dit project zal ook de evaluatie worden opgenomen. Geëvalueerd zal in ieder geval moeten worden in hoever het beoogde effect van optimale resocialisatie bereikt wordt met deze detentievorm.

3 Perspectief op werk

3.1 Evaluatie en kwaliteitsverbetering arbeidsperspectief-projecten politie

De regiopolitie Amsterdam-Amstelland kent, in navolging van het project "Beware watch out", een aantal arbeidsperspectiefprojecten voor jongeren die rand-crimineel gedrag vertonen. In deze projecten wordt de jongeren een toezichthoudende stage geboden. De projecten blijken de jongeren te motiveren voor werk en opleiding (in plaats van verder af te glijden in crimineel gedrag). Deze blijken bovendien de jongeren een voorbeeldgevende functie te geven voor hun peergroup (dubbel preventie-effect).

In Amsterdam zijn verschillende projecten ontwikkeld die sterk geënt zijn op de lokale situatie (Beware watch out, Rivierenteam, PEP-team, Supp-oost e.d.). Om de mogelijkheden optimaal te benutten is model-ontwikkeling noodzakelijk waarin zowel gemeenschappelijke knelpunten aangepakt worden als de lokale invulling gehandhaafd blijft.

Doelstelling

Hoofddoel

Voorkomen afglijden van rand-criminele jongeren door het aanbieden van een toezichthoudende stage die de toeleiding naar werk en vakopleiding bevordert en aantrekkelijk maakt.

Subdoelen

Inventariseren en beschrijven bestaande arbeidsperspectiefprojecten.

Evalueren projecten op kwaliteit en effect en uitvoeren werkplan project-ontwikkeling.

Bewerkstelligen van betere doorstroom naar opleiding en arbeid.

Versterken lokale samenwerking (politie, GSD, arbeidsbureau, stadsdeelbestuur e.d.).

Voortzetten succesvol gebleken projecten.

Zoeken naar reguliere budgetten voor financiering.

Resultaat

Er bestaat helder inzicht in de bestaande arbeidsperspectiefprojecten van de politie. De projecten hebben een vaste plaats in lokale schakel thuis-school-arbeid. De kwaliteit van de projecten wordt stelselmatig ontwikkeld. De politie heeft aanbrengfunctie ten aanzien van arbeidsbemiddeling korpsbreed georganiseerd.

Effect

Door project-ontwikkeling krijgen rand-criminele jongeren een kans middels een stage te laten zien wat ze kunnen en te ervaren hoe het is in een arbeidservaringsmodel te werken. De negatieve spiraal wordt doorbroken.

Doelgroep

Alle arbeidsperspectief-projecten die politie in praktijk heeft ontwikkeld.

Organisatie

Uitvoering

Samen met een extern onderzoeksbureau worden de bestaande projecten geëvalueerd. Er komt een werkplan om de knelpunten regiobreed het hoofd te bieden. Naast project-ontwikkeling wordt gewerkt aan doorstroming naar arbeid (zie project stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling)

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland met externe deskundigen.

Planning 1996 (start voorjaar, afronding najaar).

Financiën evaluatie en incidentele financiering niet gedekte projectkosten: fl 225.000,-.

Evaluatie eind 1996.

3 Perspectief op werk

3.2 Stedelijke aanpak arbeidstoeleiding en -bemiddeling

Onder de jeugd- en jong-volwassenpopulatie tot 27 jaar blijken vooral werkzoekenden met justitiële en politieke contacten buiten de boot te vallen in de bestaande instituties voor arbeidstoeleiding (GSD en arbeidsbureau). Deze groep maakt veelal deel uit van de D-categorie onbemiddelbare jongeren. Pilots in Zuidoost (het Werk- en Opleidings Project) en in Nieuw-West (Nieuwe Perspectieven/Werkstart-JOC) wezen uit dat deze jongeren wel degelijk te bemiddelen zijn naar werk, maar dat een andere aanpak daarvoor noodzaak is (individuele trajectbegeleiding).

Gewerkt wordt aan de realisering van een consulentenschap op decentraal niveau, om de individuele trajectbegeleiding uit te voeren. Samenwerkingsverbanden tussen organisaties en projecten in stadsdelen zijn essentieel (bundeling van expertise).

Onderdeel van dit brede project is de ontwikkeling van een specifieke werkwijze van arbeidsbemiddeling binnen het RBA, gericht op de doelgroep van ex-gedetineerde jongeren.

Doelstelling

Hoofddoel

Voorkomen criminele carrièregang van jongeren tot 27 jaar, waarbij nog scholings- en arbeidspotentie mogelijk wordt geacht.

Subdoelen

- Organiseren begeleiding, scholing en bemiddeling naar arbeid en nazorg daaromheen van rand-criminele jongeren die door het arbeidsbureau in de D-categorie geplaatst zullen worden.
- Instellen loketfunctie welke een deel van het zorgenkader overneemt, als makelaar tussen arbeidstoeleiding door bestaande instituties en aangemelde jongeren (opdat zij C-categorie worden i.p.v. D-categorie).

Resultaat

Per jaar bemiddeling en toeleiding van 1000 à 1500 jongeren via bestaande instituties door tussenkomst van de consulent. In 1996 te beginnen met 500 jongeren.

Effect

Kans op werk neemt toe voor meest kansarme jongeren; arbeidsperspectief bevordert deelname aan samenleving op andere dan criminele wijze.

Doelgroep

De totale doelgroep wordt geschat op zo'n 6000 jongeren.

Organisatie

Uitvoering

Aanstellen consulenten op decentraal niveau binnen de bestaande instituties.
Organiseren doorstroom in aanmelding, bemiddeling, toeleiding en nazorg.

Uitvoerende organisaties

Arbeidsbureau en Sociale Dienst, met politie als (mede)-trekker. De politie heeft tevens een aanbreng- en aanmeldingsfunctie. Ook hulpverleningsorganisaties en -projecten dragen in deze bij. Betrokkenheid van stadsdelen is essentieel.

Planning

Start: zodra projectfinanciering rond is

Financiën

5,7 miljoen, te verwachten financiering in het kader van het convenant grote stedenbeleid, onderdeel werk ('inkoopmodel RBA'). Onderdeel ex-gedetineerden (methodieontwikkeling binnen RBA) is reeds geregeld in het kader van het convenant Ministerie van Justitie - Gemeente Amsterdam (in 1995/96/97 respectievelijk f 50.000,-, f 100.000,- en f 50.000,-).

Evaluatie

Jaarlijks.

4 Cliëntgerichte hulpverlening

4.1 Aanpak criminaliteit onder zwerfjongeren

Naar schatting lopen er in Amsterdam op jaarbasis plusminus 475 zwerfjongeren op straat rond. Jongeren variërend in leeftijd van 13 tot en met 23 jaar, die om wat voor reden dan ook thuisloos zijn geworden. De populatie zwerfjongeren kan in drie groepen worden onderscheiden:

- de "zorggroep"; jongeren met problemen op het terrein van psychiatrie, verslaving en zwakbegaafdheid, die naar verwachting continue zorg nodig hebben;
- de "perspectiefvollen"; jongeren die in korte tijd op een goed spoor te zetten zijn en vaak doorstromen naar reguliere jeugdhulpverlening;
- de "vallen-en-opstaanders"; jongeren met wie op korte termijn géén, op langere termijn wél resultaten te bereiken zijn en waarvan het gedrag zich kenmerkt door vooruitgang en terugval en wisselende motivatie; 30% heeft frequent politiecontact, 21% heeft te maken met lopende strafzaken.

Naast het Poortgebouw, afdeling van Amstelslad waar jongeren korte tijd (5 nachten per maand) opgevangen kunnen worden en voor een langere tijd kunnen worden begeleid, is er het Berthold Brechthuis (30 bedden) voor de "zorggroep". Behoeft van de "vallen en opstaan-groep" is langer durende opvang en dagbesteding 'op maat', waarna uitstroom naar een begeleid woonplek of zelfstandige huisvesting plaatsvindt.

Door de sluiting van pension Zeezicht, voorjaar 1995, moeten voor de laatstgenoemde groep aanvullende vormen van verantwoorde opvang komen (bed, bad, brood en dagbesteding). De verwachting is dat een capaciteit van 20 bedden aansluit bij de behoefte. Hierover zijn nog geen harde cijfers bekend.

Een jeugdopension zou hierbij uitkomst kunnen bieden. Bewoners worden daarin begeleid door de Stichting Zwerfjongeren Amsterdam en volgen een (nog te ontwikkelen) dagactiviteitenprogramma.

Doelstelling

Hoofddoel

Verminderen van crimineel gedrag van zwerfjongeren en verminderen van de kans op recidive door een adequate sociale opvang en hulpverlening.

Subdoelen

- Op verantwoorde wijze tijdelijk onderdak bieden aan jongens en meisjes tussen de 16 en 23 jaar (veilige slaappleats, eten en wasgelegenheden).
- Ontwikkeling van een specifiek programma van activiteiten voor zwerfjongeren met politie-/justitiecontacten.

Doelgroep

Jongens en meisjes tussen 16 en 23 jaar die geen geregeld onderdak hebben en behoren tot de "vallen en opstaan-" groep. Er is sprake van meervoudige problematiek. Er is meestal sprake van uitgebreide ervaring met (gedwongen) hulpverlening. Daarbij is weinig tot geen perspectief binnen de reguliere jeugdhulpverlening.

Organisatie

Uitvoering

Staf van het pension, jeugdhulpverleners en aanbieders van dagactiviteiten.

Uitvoerende organisaties

Amstelslad/Centrum voor jeugdhulpverlening (pension) en Stichting Zwerfjongeren Amsterdam (begeleiding) en aanbieders van dagprogramma's.

Planning

In 1996 moet op basis van evaluatie van het zwerfjongerenproject de noodzaak van beoogde voorziening worden aangetoond; dan opnemen in groeimodel 1997.

Financiën

P.M.

Evaluatie

Per kwartaal.

4 Cliëntgerichte hulpverlening

4.2 Implementatie en uitbreiding Nieuwe Perspectieven

"Nieuwe Perspectieven voor jongeren op achterstand in Amsterdam-West (1993)" blijkt een succesvolle, integrale aanpak van de meervoudige probleemsituatie van jongeren met regelmatige politie- en/of justitiecontacten. Diverse evaluatie-onderzoeken tonen zeer positieve resultaten. Er wordt daadwerkelijk een nieuw perspectief richting school of werk ontwikkeld voor 75 % van de jongeren. Implementatie in West en uitbreiding van de aanpak naar andere delen van Amsterdam ligt dan ook voor de hand. Op preventief gebied hebben het AFAK-project voor Marokkaanse jongeren en het preventieproject Osdorp al vanaf 1992 belangrijke bijdragen geleverd; reden om beide projecten structureel in te passen. Voor de voortzetting van de projecten in West en hun onderlinge samenhang is een implementatieplan opgesteld.

Doelstelling

Hoofddoel

Jongeren met regelmatige politie- en/of justitiecontacten de stap (terug) naar school of werk te laten maken.

Subdoelen

- Samenvoeging van drie (intensief-) ambulante projecten in Amsterdam-West per 1 januari 1996; het nieuwe project wordt ondergebracht bij het Sociaal-Agogisch Centrum (SAC), een grote instelling voor jeugdhulpverlening; de periode tot 1 januari wordt benut om de projecten naar elkaar toe te laten groeien.
- Onvoorwaardelijk behoud van de aanpak, methode en instrumentarium van Nieuwe Perspectieven, waarbinnen de leerervaringen van de categoriale preventieprojecten worden geïntegreerd op basis van evaluatie-onderzoek.
- Goede aansluiting van het nieuwe project op de ontwikkelingen van "Regie in de Jeugdzorg" (Bureau's Jeugdzorg).
- Uitbreiding van de Nieuwe Perspectieven-aanpak naar andere stadsdelen (Oost, Zeeburg, Noord en Zuid-Oost).
- Voortzetting van gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en betrokken instanties voor de inhoudelijke aansturing en regie voor een periode van twee jaar daarna zal de ROA-Bestuurscommissie Jeugdhulpverlening deze taak overnemen.

Resultaat

- 75 % van de jongeren uit de doelgroep ontwikkelt een nieuw perspectief (school of werk).
- Samenhang tussen voorzieningen en beleidssectoren in de werkgebieden; integrale aanpak.
- Een overdraagbare methodiek.

Effect

- Sterke afname van recidive onder de doelgroep.
- Methodische leerervaringen dragen bij aan ontwikkeling werkwijzen reguliere jeugdhulpverlening.

Doelgroep

Jongeren van 14-19 jaar die in een meervoudige probleemsituatie verkeren. Plusminus 80% is van Marokkaanse, Turkse of Surinaamse afkomst. Jongeren kunnen in 4 subgroepen onderverdeeld worden:

- 1 Preventiegroep: jongeren spijbelen wel eens, maar gaan gewoon naar school en hebben redelijke contacten in de leefomgeving.
- 2 Risicogroep: jongeren die aan het afhaken zijn. Spijbelen veelvuldig, contact met thuis en de leefomgeving is sterk verminderd vaak door problemen thuis. Plegen kleine vermogensdelicten, waardoor politiecontact ontstaat. Laten zich sterk beïnvloeden door

de maatregelengroep.

3 Maatregelengroep: vroegtijdige schoolverlaters die inkomen verwerven door roof en inbraak. Experimenteren met drugs. Hebben een strafblad. Stap naar professioneel criminele loopbaan dreigt.

4 Professioneel criminelen.

Nieuwe Perspectieven richt zich met name op de risico- en maatregelengroepen.

Organisatie

Uitvoering

(Aan te stellen) interventiewerkers op decentraal niveau.

Uitvoerende organisaties

- Amsterdam-West: het SAC.
- Uitbreidingsgebieden: betrokkenheid Stichting Nieuwe Perspectieven gedurende 2 jaar; daarna overdracht naar reguliere jeugdhulpverleningsinstellingen.
- Methodische begeleiding: Bureau Instap.
- Inhoudelijke aansturing en regie: interbestuurlijke regiegroep Nieuwe Perspectieven.

Planning

1 januari 1996: Samenvoeging projecten West.

Eind 1995: Start werving en training interventiewerkers Zeeburg/Oost en Noord.

Begin 1996: Ontwikkelen mogelijke samenhang met het project Unitur in Zuid-Oost.

Financiën

- 1996: implementatie in Amsterdam-West: f 1.300.000,-, waarvan f 600.000,- bijdrage gemeente
- 1996: uitbreiding aanpak in Noord/Oost/Zeeburg: f 1.700.000,-

Evaluatie

Halfjaarlijkse evaluatie.

November 1995: derde evaluatie Nieuwe Perspectieven.

4 Cliëntgerichte hulpverlening

4.3 Voorbereiden uitbreiding Nieuwe Perspectieven

Intensieve training van interventiewerkers in de specifieke methodiek van Nieuwe Perspectieven, die gebaseerd is op de methode "Helpen in eigen omgeving", is een essentiële voorwaarde gebleken voor het welslagen van het experiment Nieuwe Perspectieven in Amsterdam-West (1993-1995).

Bovendien zijn de netwerktrainingen van uitvoerende werkers in de werkgebieden, die werkzaam zijn op diverse terreinen van groot belang (docenten, leerlingbegeleiders, leerplichtambtenaren, wijkagenten, jongerenwerkers, hulpverleners reguliere instellingen, arbeidsbemiddelaars, etc).

Voor de uitbreiding van Nieuwe Perspectieven naar andere werkgebieden is deze deskundigheidsbevordering voorwaardelijk.

Voorbereiding betreft ook de te maken (contract)afspraken met instellingen en instanties, die in het kader van de aanpak een passend aanbod leveren op het gebied van werk, scholing, gezondheid, opvang en vrije tijd.

Doelstelling

Hoofddoel

Voorbereiden start uitbreiding Nieuwe Perspectieven.

Subdoelen

Werving interventiewerkers.

Deskundigheidsbevordering interventiewerkers.

Netwerkopbouw en -training.

Projectontwikkeling (instrumentarium).

Resultaat

Interventiewerkers zijn 'fit-for-the-job'.

Multi-disciplinaire, multi-etnische interventieteams.

Sluitende afspraken met relevante instellingen/instanties.

Doelgroep

Ervaren medewerkers van relevante instellingen op het brede terrein van jeugdbeleid, criminaliteitsbestrijding, arbeidsvoorziening en onderwijs.

Organisatie

Bureau Instap.

Gemeente Amsterdam.

Planning

1995: werving/training interventiewerkers.

Financiën

1995: f 200.000,- incidenteel.

Evaluatie

Vormt onderdeel van halfjaarlijkse evaluatie van Nieuwe Perspectieven.

4 Cliëntgerichte hulpverlening

4.4 Ontwikkeling en evaluatie Unitur

Unitur is een categoriaal project voor Antilliaanse/Arubaanse jongeren uit de risico- en maatregelengroep in Amsterdam Zuid-Oost. Een methodiek gericht op een individuele en groepsgerichte aanpak, met elementen uit de Nieuwe Perspectieven-aanpak, is in ontwikkeling. Het project loopt tot eind 1996. Unitur wordt halfjaarlijks geëvalueerd op zijn beoogde effecten. Conform het convenant criminaliteitspreventie Amsterdam met het Ministerie van Justitie wordt in de evaluatie van Unitur een vergelijking tussen de methodiek van Unitur en die van Nieuwe Perspectieven opgenomen. Beide methoden worden beoordeeld op hun meerwaarde ten opzichte van elkaar.

Afhankelijk van de resultaten wordt over voortzetting van Unitur beslist. Bij de beoordeling van het project zal ook overwogen worden in hoeverre verbreding van de doelgroep wenselijk is. In dat geval kunnen de leerervaringen en de opzet van Nieuwe Perspectieven een (mede-)oriëntatiepunt bieden.

Doelstelling

Hoofddoel

Antilliaanse/Arubaanse jonge delinquenten te weerhouden van recidive en hen de stap (terug) naar school of werk te laten maken.

Doelgroep

Antilliaanse/Arubaanse jongeren tot 25 jaar in stadsdeel Zuid-Oost; in het bijzonder jongeren met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, niet-veroordeelde arrestanten en de zogenaamde hangers met persoonlijkheidskenmerken die het risico op criminele activiteiten vergroten.

Organisatie

Uitvoering

Interventiewerkers op decentraal niveau.
Methodische begeleiding Intra Support.

Uitvoerende organisaties

Stichting Reclassering Nederland, ressort Amsterdam.
Inhoudelijke aansturing/regie: bestuurlijke regiegroep.

Planning

Experimenteel project duurt tot eind 1996.

Financiën

1996: f 650.000,-

1996: bijdragen van gemeente (f 150.000,-), stadsdeel Zuid-Oost (f 150.000,-) en het Ministerie van Justitie (f 150.000,-).

Evaluatie

Halfjaarlijks.

5 Veilig schoolklimaat

5.1 Uitbreiding convenants-aanpak scholen v.o.-scholen

In Amsterdam-West heeft het overleg tussen de scholen voor voortgezet onderwijs, de politie, het Openbaar Ministerie en de betrokken stadsdelen geleid tot gezamenlijke ondertekening van een convenant. In dat convenant zijn afspraken opgenomen over onder andere:

- het aanstellen van contactpersonen;
- het doen van aangifte of melden in met name genoemde gevallen;
- het aanstellen van vertrouwenspersonen binnen de scholen;
- het opstellen en uitvoeren van schoolveiligheidsplannen (zie project 5.6);
- de deskundige bijdrage middels advies en voorlichting van politie en justitie.

Doelstelling

Hoofddoel

Creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat.

Subdoelen

Verminderen jeugdcriminaliteit op en rond school.

Voorkomen (school)-uitval en afglijden naar criminaliteit.

Versterken samenwerking tussen scholen, politie en andere partners.

Gestructureerd aanbieden politie-bijdrage van toenemende kwaliteit.

Vormgeven prioritaire aandacht voor risicolokaties en risicogroepen.

Resultaat

Scholen, politie, OM en stadsdeel werken effectief samen middels contactpersonen.

Activiteiten, preventief en repressief, vinden plaats op basis van overleg en wederzijds vertrouwen.

Effect

Door een intensieve samenwerking worden deskundigheid en taakverantwoordelijkheid van alle partners optimaal benut.

Doelgroep

Alle v.o.-scholen in de regio, gekoppeld aan alle wijkteams van politie.

Organisatie

Uitvoering

Per politiedistrict wordt bezien hoe de convenants-aanpak het best ontwikkeld en geïmplementeerd kan worden. Bestaande aanpakken zoals in Amsterdam-Oost (bottom-up) en Amsterdam-Noord (een school als voorloper) worden nauwlettend gevolgd, geëvalueerd en in de convenants-aanpak geïntegreerd.

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland, Dienst SEC, Deelraden en scholen.

Planning

Voortgang bestaande initiatieven in 1996.

Financiën

Financiering uit integraal budget Veilig in School (project 5.6), voor 1995 f 10.000; voor 1996 f 100.000.

Evaluatie

Proces-evaluatie: per looptijd convenant.

5 Veilig schoolklimaat

5.2 Stimuleren van het maken van veiligheidsplannen v.o.-scholen

Er wordt naar gestreefd dat alle scholen veiligheidsplannen opstellen en uitvoeren. Op basis van een model van aanpak 'Veilig in School', kan per school uitwerking plaatsvinden. Belangrijk onderdeel is de risico analyse, opgesteld in de zin van de ARBO-wetgeving. De plannen dienen echter veel verder te gaan en vereisen maatregelen op meerdere niveaus van preventie. Extra kosten zijn gemoeid bij het inkopen van externe deskundigheid, het treffen van extra voorzieningen en het opzetten en invoeren van informatiesystemen. Scholen maken hun eigen plannen in het kader van een stedelijke aanpak. Onderdelen van deze plannen kunnen zijn: het inzetten van middelen zoals vermeld onder projectomschrijvingen nrs. 5.5, 5.6 en 5.9.

Doelstelling

Hoofddoel

Opstellen en uitvoeren van geëigende veiligheidsplannen door alle Amsterdamse scholen voor voortgezet onderwijs uiterlijk per 1998.

Subdoelen

- Alle geledingen van de school bewust maken van veiligheidsaspect.
- Inventarisaties van veiligheidsbedreigende situaties of factoren, inclusief ARBO-toets.
- Formuleren van concreet plan van te treffen maatregelen.
- Formuleren van de noodzakelijk te realiseren voorwaarden, zoals met politie en OM.
- Zorgdragen voor training en voorlichting; inclusief inventarisatie van trainingsactiviteiten politie en Halt.

Resultaat

Alle scholen voor voortgezet onderwijs beschikken over een schoolveiligheidsplan en ondernemen in dat kader specifieke activiteiten.

Effect

Alle betrokkenen bij de samenleving op de school zijn zich bewust van de noodzaak van een veilig schoolklimaat en hebben zich daartoe verplicht door het stellen van regels en het ondernemen van bijzondere activiteiten.

Doelgroep

Alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Organisatie

Uitvoering

Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Politie, ARBO-dienst, N.V. Werk, Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

1995: Start planontwikkeling:

- inhoudelijk plan van aanpak;
- organisatie-ontwikkeling.

1996: Stedelijke implementatie van planopzet:

- realisering bestuurlijke en organisatorische voorwaarden op uitvoeringsniveau;
- start van veiligheidsplannen op aantal scholen.

1997: Stedelijke implementatie van uitvoering op alle scholen.

1998: Evaluatie en bijstelling.

Financiën

f 28.500, = GSB-budget 1995.

f 673.000, = GSB-budget 1996.

In deze budgetten zijn de kosten van de projecten 5.5, 5.6 en 5.9 opgenomen.

Evaluatie

Jaarlijkse voortgang.

5 Veilig schoolklimaat

5.3 Instrumentontwikkeling ten behoeve van veiligheid in scholen

Binnen de ARBO-zorgsystematiek wordt een aantal instrumenten ontwikkeld. Het gaat daarbij om een handleiding voor het opstellen van een draaiboek voor opvang en veiligheid; een standaardinstrument voor het maken van een risico-inventarisatie, op grond waarvan het draaiboek per school vormgegeven kan worden; een methode voor teamgericht werkoverleg over veiligheid en veiligheidszorg. Ten behoeve van het vereiste draagvlak onder het schoolpersoneel en de implementatie van deze instrumenten wordt een trainingsprogramma voor schoolteams ontwikkeld. Een videoband maakt hiervan deel uit. De genoemde instrumenten worden door middel van dit trainingsprogramma uitgetest op drie brede scholengemeenschappen.

Vervolgens worden zij aan andere scholen beschikbaar gesteld.

Doelstelling

Hoofddoel

Voor scholen de mogelijkheid scheppen hun door de ARBO-wet veronderstelde veiligheidzorg vorm en inhoud te geven.

Subdoelen

Draagvlakontwikkeling onder schoolpersoneel.

Ontwikkelen van media.

Resultaat/effect

Vermindering van agressie en geweld.

Doelgroep

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam, tevens v.o.-scholen in andere gemeenten.

Organisatie

Uitvoering

Pilot op drie scholen voor voortgezet onderwijs in Amsterdam-Zuidoost.

Uitvoerende organisatie

Dienst Sport, Educatie en Cultuur, scholen, extern bureau onderzoek en training.

Planning

Vorbereiding in 1995; uitvoering in 1996.

Financiën

f 37.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1995.

f 37.500, = Convenant Justitie/Amsterdam 1996.

Evaluatie

In een aparte evaluatie wordt jaarlijks vastgesteld of en in hoeverre er op de drie ontwikkelscholen vermindering van agressie en geweld is opgetreden.

5 Veilig schoolklimaat

5.4 Binding-versterkende activiteiten

Om de betrokkenheid van leerlingen bij de samenleving op school te verhogen en er langs die weg een groter gevoel van verantwoordelijkheid voor te ontwikkelen is het gewenst dat extra activiteiten worden ondernomen die de binding tussen school en leerling versterken.

Deze activiteiten kunnen liggen op pedagogisch/didactisch terrein (zoals huiswerkbegeleiding) of op sportief/cultureel gebied.

De additionele arbeidsplaatsen, in het kader van de zgn. Melkertregeling, kunnen mede ten behoeve van deze extra activiteiten worden ingezet. Een specifieke training is daarvoor wellicht noodzakelijk.

Doelstelling

Hoofddoel

Versterken van de band tussen leerling en school in het voortgezet onderwijs.

Subdoelen

- Alle betrokkenen binnen de school bewust maken van het feit dat zij een leefgemeenschap uitmaken.
- Vergroten van de betekenis die de school voor de leerling kan hebben.
- Vergroten van de mogelijkheden waarbij de leerling van betekenis kan zijn voor de school.

Resultaat

Alle scholen voor voortgezet onderwijs beschikken over een concreet en uitvoerbaar pakket van aanvullende activiteiten die de band tussen leerling en school versterken.

Effect

Toegenomen identificatie met de belangen van de schoolgemeenschap en vergroting van het 'wij-gevoel'.

Doelgroep

Alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Organisatie

Uitvoering

Schoolbesturen en scholen.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Bureau Werk gemeente Amsterdam, Trainingsinstelling, Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Gereed per eind 1998.

Financiën

1995: f 20.000,=; 1996 f 260.000,=.

Evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

5 Veilig schoolklimaat

5.5 Aanstelling additioneel personeel in kader Melkertregeling.

Verhoging van de schoolveiligheid vereist extra inzet van personeel. Zowel ten behoeve van direct op verhoogde veiligheid gerichte activiteiten als op maatregelen meer in de preventieve sfeer. Nieuw personeel moet daartoe geschoold en getraind worden. Te denken valt aan zaken als EHBO, werken met de ARBO-risico inventarisatie e.d.

Doelstelling

Hoofddoel

Voorzien in de vereiste extra menskracht ten behoeve van direct verhoogde veiligheid in de school.

Subdoelen

Meer gericht toezicht.

Grotere gerichte inzet op veiligheidsaspecten.

Verhoging van beschikbare deskundigheden.

Vergroting van de continuïteit bij de aandacht voor veiligheid.

Resultaat

Op alle scholen is een minimaal noodzakelijke personele inzet gerealiseerd, vereist voor een geloofwaardig en effectief veiligheidsbeleid binnen de school.

Effect

Toename van de geloofwaardigheid van het streven naar verhoogde veiligheid en daadwerkelijk gegarandeerde inzet.

Doelgroep

Alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Organisatie

Uitvoering

Bureau Werk gemeente Amsterdam, Dienst SEC.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Bureau Werk gemeente Amsterdam, Trainingsinstelling, Projectmanager Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Start in 1995 (voorwaarden/selectie e.d.). Gereed per eind 1998.

Financiën

Kosten opgenomen in budget project 5.2.

Evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

5 Veilig schoolklimaat

5.6 Implementatie adoptiemodel scholen - politie

In de praktijk is gebleken dat de samenwerking tussen scholen en ondersteunende partners in lokale netwerken het meest efficiënt geschiedt via contactpersonen. De politiepraktijk leert bovendien dat het aanstellen van specifieke politie-contactpersonen per school (*het adoptiemodel*) een sterk preventieve werking heeft en bovendien bijdraagt aan het structureren van de bijdrage die de politie, preventief én repressief, levert in het creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat.

Doelstelling

Hoofddoel

Creëren en in stand houden van een veilig schoolklimaat.

Subdoelen

Verminderen jeugdcriminaliteit op en rond school.
Voorkomen (school)-uitval en afglijden naar criminaliteit.
Versterken samenwerking tussen scholen, politie en andere partners.
Uitvoering geven aan stadsbrede implementatie Convenant "Veilig in school"-West.
Gestructureerd aanbieden politie-bijdrage van toenemende kwaliteit.
Vormgeven prioritaire aandacht voor risicolokaties en risicogroepen.

Resultaat

Alle scholen in de regio hebben een contactpersoon bij de politie. Activiteiten, preventief en repressief, vinden plaats op basis van overleg en wederzijds vertrouwen.

Effect

Door een intensieve samenwerking worden deskundigheid en taakverantwoordelijkheid bij zowel school als politie optimaal benut.

Doelgroep

Alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in de regio, gekoppeld aan alle wijkteams van politie.

Organisatie

Uitvoering

Aan verschillende wijkteams heeft het adoptiemodel zich reeds in de praktijk bewezen. Opzet is het adoptiemodel als korpsbeleid te formuleren en gestructureerd over de hele regio uit te zetten. Naast een investering aan de wijkteams (aanstellen contactpersonen) vraagt dit een centrale coördinatie (uitwerken en uitvoeren projectplan).

Uitvoerende organisaties

Regiopolitie Amsterdam-Amstelland.

Planning

Gereed voor afronding schooljaar 1995/1996.

Financiën

Reguliere capaciteit politie.

Evaluatie

Proces-evaluatie: zomervakantie 1996.

5 Veilig schoolklimaat

5.7 Voorlichting op school aan leerlingen, ouders en onderwijsgevend personeel

De politie heeft op het gebied van criminaliteitspreventie door voorlichting een specifieke deskundigheid. Leerlingen (drugspreventie, vandalisme, verkeer, 'criminaliteit pas ervoor op' etc.) ouders (recentelijk de voorlichtingsfilm over justitiële aanpak jeugdcriminaliteit voor allochtone ouders) en docenten (recentelijk voorlichting voor het herkennen van seksueel misbruik bij kinderen) krijgen regelmatig voorlichting in zowel basis- als voortgezet onderwijs. Bij verschillende voorlichtingsprojecten werken Bureau Halt en politie nauw samen.

Door de veelheid aan voorlichting door zowel politie als andere instanties (GGD, CAD, Bureau Halt etc.) ontstaat een wirwar van activiteiten die ongestructureerd aan de scholen aangeboden wordt. Dit leidt tot kwaliteitsverlies.

Doelstelling

Hoofddoel

Bewustmaking van leerlingen, ouders/opvoeders en onderwijsgevend personeel ten aanzien van verschillende (jeugd)-problematieken.

Subdoelen

- Door voorlichting preventief werken aan verminderen jeugdproblematiek.
- Evalueren bestaande voorlichtingsprojecten van de politie en HALT op kwaliteit en effect.
- Bundelen en afstemmen van projecten rond thema's (zoals sociale weerbaarheid).
- Via contactpersonen gestructureerd in schoolprogramma opnemen van voorlichting.

Resultaat

Alle politie- en HALT-projecten zijn volgens een te ontwikkelen model beschreven en geëvalueerd.

De scholen krijgen de voorlichtingsmogelijkheden gebundeld aangeboden opdat opname in het schoolprogramma beter mogelijk is.

Effect

Door projectevaluatie en -ontwikkeling wordt de deskundigheid van de politie optimaal aangesproken en gestructureerd aangeboden aan de school opdat duidelijke, professionele voorlichting mogelijk is.

Doelgroep

Alle voorlichtingsprojecten die op school door externe organisaties aangeboden worden, te beginnen bij de politie als grootste aanbieder (eerste fase).

Organisatie

Uitvoering

Uitvoering geschiedt in twee fasen:

- eerste fase: projectbeschrijving, -evaluatie en -bundeling van politieprojecten;
- tweede fase: afstemming met projecten van andere aanleverende instanties.

Uitvoerende organisaties

Eerste fase: Regiopolitie Amsterdam-Amstelland met externe deskundigheid.

Tweede fase: Regiopolitie Amsterdam-Amstelland met externe partners.

Planning	Start november 1995, afronding zomer 1996 (eerste fase).
Financiën	Integraal financieringsbudget Veilig In School.
Evaluatie	Eerste fase: najaar 1996.

5 Veilig schoolklimaat

5.8 Deskundigheidsbevordering gastdocenten primair en voortgezet onderwijs

Doelstelling

Hoofddoel

Door middel van een cursus voorzien van gastdocenten criminaliteitspreventie in het primair en voortgezet onderwijs van de noodzakelijke achtergrondinformatie, basiskennis en vaardigheden.

Subdoelen

Verhogen van effectiviteit.
Voorkomen van averechtse effecten.
Versterken netwerken via regionale opzet.
Bevordering samenwerking op terrein van voorlichting.

Resultaat

Beschikbaarheid van adequate cursus voor doelgroep.

Effect

Grotere eenduidigheid in de kwaliteit van het voorlichtingsaanbod aan gebruikers.

Doelgroep

Politie mensen, Halt medewerkers, ex-gedetineerden, slachtoffers van criminaliteit, reclassering medewerkers en functionarissen in de rechtsgang e.a. die voorlichting geven aan schoolklassen in het kader van criminaliteitspreventie.

Organisatie

Uitvoering

Extern bureau.

Uitvoerende organisaties

Organisaties van doelgroepen.

Planning

Start in 1995.

Financiën

f 30.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1995.
f 60.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1996.
f 60.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1997.
f 30.000, = Convenant Justitie/Amsterdam 1998.

Evaluatie

Nog te plannen in 1997. Wordt meegepland met de cursusopzet; kosten f 35.000, = budget gemeente 1995.

5 Veilig schoolklimaat

5.9 Stimulering deelname anti-agressietrainingen

Doelstelling

Hoofddoel

Vergroten van de weerbaarheid van schoolpersoneel.

Subdoelen

Vergroting van technische vaardigheden in het omgaan met agressie en geweld.

Verhoging van zelfvertrouwen van personeel.

Resultaat

Personeel dat ervoor in aanmerking wenst te komen, wordt in staat gesteld trainingen te volgen.

Effect

Versterking van het arsenaal van gedragsmogelijkheden ter voorkoming van geweld en verhoging van het zelfvertrouwen.

Doelgroep

Alle scholen voor voortgezet onderwijs, inclusief het mbo.

Organisatie

Uitvoering

Trainingsinstellingen, scholen/personeel.

Uitvoerende organisaties

Scholen, Trainingsinstelling, Projectmanager Dienst Sport Educatie en Cultuur.

Planning

Gereed per eind 1998.

Financiën

Door middel van door OCW in het kader van het programma 'De veilige school' aan scholen te verstrekken vouchers.

Evaluatie

Jaarlijkse evaluatie van stand van zaken.

5 Veilig schoolklimaat

5.10 Onderzoek veiligheidsproblemen basisscholen en behoefte aan naschoolse opvang

Zowel door scholen als door de politie worden signalen afgegeven die wijzen op groeiende veiligheidsproblemen in en rond basisscholen. Een bijkomend probleem is de vaak als slecht beoordeelde aansluiting tussen de basisschooltijden enerzijds en de aanwezigheid van de ouders thuis anderzijds. Hiervan worden met name kinderen met een sociale indicatie het slachtoffer.

Een verkennend onderzoek moet duidelijk maken of aard en omvang van de problematiek een gerichte aanpak van de veiligheidsproblemen in het algemeen rechtvaardigt en moet - indien de noodzaak blijkt- aanbevelingen opleveren voor een effectieve aanpak van naschoolse opvang.

Doelstelling

- Verkrijgen van inzicht in veiligheidsproblemen in en rond basisscholen.
- Inzicht in vraag- en aanbod van middag- en avondopvang van kinderen met sociale indicatie en afwezige ouders thuis.
- Formuleren van aanbevelingen voor beleid.

Organisatie

- Projectgroep jeugdcriminaliteit Amsterdam formuleert de onderzoeksopdracht en treedt op als begeleidingscommissie.
- Een extern onderzoeksbureau voert de opdracht uit.

Planning

Aanbesteding in 1995.

Uitvoering 1995/1996.

Financiën

Deelonderzoek 1:

- algemene verkenning onveiligheid;
- f 70.000,= GSB-budget 1995.

Deelonderzoek 2:

- f 20.000,= Convenant Justitie/Amsterdam 1995;
- f 20.000,= Convenant Justitie/Amsterdam 1996.

Evaluatie

In het kader van evaluatie convenant Justitie / Amsterdam, resp. convenant GSB.

6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek

6.1 Analyse trends in daad- en dadergroepen

Om daadkrachtig te kunnen reageren op jeugdcriminaliteit is inzicht in trends een must. Daarbij gaat het om trendmatige ontwikkelingen ten aanzien van dadergroepen, delictsoorten, lokaties, criminaliteitsverkenkend gedrag etcetera (voorbeelden: heling van gestolen brommers, ronselen drugcouriers op scholen, inschakelen minderjarigen voor klusjes van criminele volwassenen vanwege geringe strafmodaliteit).

Veelal vindt criminaliteits-analyse pas plaats als de trend al gezet is, wat een snelle en vroegtijdige interventie niet ten goede komt.

Op basis van analyse van trendmatige ontwikkelingen kunnen de betreffende instanties, binnen eigen geledingen en in een integrale aanpak, een effectieve interventie mogelijk maken. Daarnaast biedt zo'n analyse meer mogelijkheden om in een vroeg stadium preventief in te grijpen.

Doelstelling

Hoofddoel

Verminderen jeugdcriminaliteit.

Subdoelen

Verkrijgen van een beeld over trends in jeugdcriminaliteit.

Ontwikkelen van monitor aan de hand van bestaande systemen.

Optimaliseren informatie-systemen bij verschillende instanties.

Verspreiden relevante informatie aan samenwerkingspartners (bijv. scholen).

Resultaat

Er bestaat een beeld aangaande de trends in jeugdcriminaliteit.

Effect

Door het verkregen inzicht kan adequater op ontwikkelingen in jeugdcriminaliteit gereageerd worden. Negatieve trendmatige ontwikkelingen worden tegengegaan, waardoor jongeren minder snel geneigd zijn de criminaliteit te verkennen of verdergaand op te zoeken.

Doelgroep

Alle trends aangaande jeugdcriminaliteit en verkennend gedrag.

Organisatie

Uitvoering

Periodiek uitvoeren van criminaliteitsbeeld-analyses aangaande jeugdcriminaliteit.

Projectmatig uitvoeren gedetailleerde criminaliteits-analyses bij geconstateerde trends.

Ontwikkelen aanpak afgestemd op verkregen informatie.

Voortdurend evalueren en bijstellen analyse.

Verspreiden verkregen informatie onder betrokken instellingen.

Formuleren en uitvoeren integrale reactie.

Uitvoerende organisaties

Politie in samenwerking met o.a. OM, stadsbestuur, scholen, jeugdreclassering.

Planning Eind 1995, 1996.

Financiën fl 100.000,- per jaar.

Evaluatie Per gegeven analyse (periodiek en projectmatig).

6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek

6.2 Verbetering informatiepositie jeugdcriminaliteit

Uit recente evaluatie van de bedrijfsvoering bij zowel politie als het Openbaar Ministerie bleek dat de databestanden van beide organisaties organisatorisch-technisch niet met elkaar communiceren. Daar waar dezelfde dossiers worden ingevoerd (aangaande verdachten in strafzaken), is het onmogelijk middels de geautomatiseerde systemen dossiers te volgen. Eén en ander is debet aan de verschillen in codes in zowel informatie-beheer (invoer, doorstroom, uitvoer) als in informatie-verwerking (codes op dossier-onderdelen. Vanwege deze verschillen is informatie-analyse een ondoenlijke zaak.

Eén van de andere knelpunten in de informatiepositie is de analyse en opvraagbaarheid van politiegegevens die door mutatie in dagrapporten verwerkt worden. Deze gegevens zijn niet gestructureerd opvraagbaar.

Doelstelling

Hoofddoel

Snelle, consequente en adequate aanpak van jeugdcriminaliteit.

Subdoelen

Verbeteren informatie-positie aangaande jeugdcriminaliteit.

Ontwikkeling van communicerende automatiseringssystemen voor politie en OM.

Verbeteren van de geautomatiseerde bedrijfsvoering bij politie en OM.

Gestructureerd opvraagbaar maken van bedrijfsgegevens uit de dagrapporten.

Standaardisatie van begrippen en eenduidige invoer.

Resultaat

Over ieder geregistreerd politie-contact van minderjarigen (ongeacht of tot straf-vervolgung is overgegaan of niet) zijn de gegevens bij zowel OM als politie opvraagbaar volgens communicerende systemen.

Effect

Een meer adequate en bovendien in de bedrijfsvoering meer efficiënte reactie op jeugdcriminaliteit doet recidive verminderen en geeft beter zicht op first offenders.

Doelgroep

Geautomatiseerde systemen van politie en OM.

Organisatie

Uitvoering

De automatiserings-afdelingen van beide organisaties worden op de hoogte gebracht van het probleem en krijgen de opdracht aan de oplossing ervan te werken. Daarvoor is een goede probleem-analyse noodzaak.

Uitvoerende organisaties

Politie en OM.

Planning Voortgaande ontwikkeling.

Financiën f 75.000.

Evaluatie Na herziening systemen.

6 Verbetering informatie over jeugdproblematiek

6.3 Databank reactiemogelijkheden

Naast de informatie die via het cliënt-volgsysteem beschikbaar komt, is er behoefte aan een centraal punt waar uitgebreide informatie kan worden verkregen over alle mogelijkheden die er binnen Amsterdam bestaan in het voorkomen en aanpakken van de jeugdcriminaliteit (halt, (taak)straffen, maatregel hulp en steun, ondertoezichtstelling, nieuwe perspectieven, unitur, preventieprojecten, etc.). Een oplossing voor dit knelpunt is een door de Raad voor de Kinderbescherming beheerde databank/mediatheek. In beginsel zou deze databank/mediatheek toegankelijk moeten zijn voor iedereen.

Doelstelling

Inrichting databank/mediatheek.

Resultaat

Verbetering algemene informatievoorziening over voorkomen en aanpakken jeugdcriminaliteit.

Organisatie

Afdeling strafzaken van de Raad voor de Kinderbescherming.

Planning

Januari 1996: plan van aanpak.

Juli 1996: operationeel.

Financiën

fl. 50.000 op jaarbasis (formatie plus materiaal).

Evaluatie

Juli 1997.

Colofon

Dit actieplan is het resultaat van samenwerking tussen de volgende partners:

Arrondissementsparket Amsterdam:	Sascha Dalen Gilhuys
Gemeente Amsterdam:	Aart Daane, secretaris voorbereidingsgroep
Gemeente Amsterdam:	Kees Jansen
Gemeente Amsterdam:	Roel de Wilde, voorzitter voorbereidingsgroep
Politie Amsterdam:	Ieta Polman
Raad voor de Kinderbescherming:	Henri Tillart

Redactie en productie:

Van Dijk, Van Soomeren en Partners: Kees Loef
Maria Giol
Thea Mulleneers

Amsterdam, oktober 1995